

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

20 Yanvardan 32 il ötdü...

1990-cı ilin 20 Yanvarı Azərbaycan xalqının tarixinin həm faciəli, kədərli səhifəsi, həm də qəhrəmanlıq, rəşadət səhifəsidir. Bu hadisəyə ilk siyasi qiyməti vermiş ulu öndər Heydər Əliyev sonralar böyük uzaqgörənliklə deyirdi ki, biz o günlərdən nə qədər çox uzaqlaşsaq, həmin günlərin Azərbaycan xalqının tarixində necə mühüm yer tutduğunu bir o qədər dərinlən dərk edəcəyik. Ancaq bir şey həqiqətdir ki, 1990-cı ilin 20 Yanvarı Azərbaycan xalqının həyatında dönüş mərhələsi, dönüş nöqtəsi olub.

Ulu öndərin dediyi kimi, illər ötdükcə 20 Yanvarın tariximizdə tutduğu yeri daha aydın görürük. 1990-cı il yanvarın 20-də Azərbaycan xalqı öz azadlığı və müstəqilliyi uğrunda ilk şəhidlərini verdi. Azadlığa gedən yolda həyatlarını qurban verən Vətən övladları misilsiz fədakarlıqları ilə xalqımızın qəhrəmanlıq salnaməsinə yeni parlaq səhifə yazdılar. Xalqın birliyi və milli layəqət hissi sovet hərbi maşınına qalib gəldi və bu, 20 Yanvarı səciyləndirən ən mühüm məqamlardan biridir.

davamı səh. 2-də

Fransa Azərbaycanla dialoqu davam etdirmək istəyir

Prezident İlham Əliyev yanvarın 20-də Fransa Prezidenti Kabinətinin kontinental Avropa və Türkiyə üzrə müşaviri xanım İza-bel Dümonu və Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klarrı qəbul edib.

Görüşdə regionda davamlı sülhün və sabitliyin təmin olunması, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

səh. 2

Qeyri-maddi mədəni irs haqqında qanun layihəsi müzakirəyə çıxarılaçaq

Milli Məclisdə "Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması haqqında" qanun layihəsi müzakirəyə çıxarılaçaq.

Mədəniyyət komitəsi sədrinin müavini Fazil Mustafa bildirib ki, qanun layihəsi komitənin 2022-ci ilin yaz sessiyası üçün nəzərdə tutulmuş iş planına daxil edilib.

Qeyd edək ki, sözügedən qanun layihəsinin hazırlanması ilə bağlı məsələ ötən il Milli Məclisin yaz sessiyasının qanunvericilik işləri planına daxil edilmiş, layihənin müzakirəsi isə payız sessiyasına nəzərdə tutulmuşdu.

TÜRKSOY-un "Nizamini oxuyaq" kitab-albomu Xorvatiyada da təqdim edilib

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı – TÜRKSOY-un və Azərbaycanın Xorvatiyadakı Səfirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Zaqrebə dəahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyinə həsr edilmiş kitab-albomun təqdimatı keçirilib. "Nizamini oxuyaq" kitab-albomu ötən il TÜRKSOY-un layihəsi əsasında ərəşəyə gəlib.

səh. 8

İçərişəhərdə tarixi instalyasiya

səh. 3

Zəfər qalib ölkənin və xalqın yeni matrisasıdır

...İllərdir davam edən nəticəsiz danışıqlar, işğalçı tərəfin Azərbaycan xalqının əsəblərinə və milli qüruruna toxunan əməllərindən sonra, nəhayət, bıçağın sümüyə dirəndiyi gün yetişdi. Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda Vətən müharibəsi başladı. Bu günün gec-tez yetişəcəyini hər kəs bildirdi və kiçikdən-böyüyə hamı ona hazır idi... Bütün xalq Orduya və Ali Baş Komandana dəstək üçün yumruq kimi birləşməyə başladı... Təzliklə bu yumruq Azərbaycanın iradə, əzm və qətiyyətinə əks etdirən Dəmir yumruğa çevriləcəkdir...

44 günlük Vətən müharibəsinin virtual xronikasını təqdim edən "zefer.az" saytının ilk yazısı bu sözlərlə açılır. Sayt Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası tərəfindən yaradılıb.

Yanvarın 21-də Heydər Əliyev Mərkəzində 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan Qələbəyə həsr olunmuş "zefer.az" saytının təqdimat mərasimi keçirilib.

Prezident Administrasiyası Qeyri-hökumət təşkilatları ilə iş və kommunikasiya şöbəsinin baş məsləhətçisi Humay Qasimovanın moderatorluğu ilə keçirilən tədbirdə əvvəlcə "zefer.az" saytına həsr olunmuş videoçarx nümayiş olunub.

Tədbirdə çıxış edən Prezident Administrasiyası Qeyri-hökumət təşkilatları ilə iş və kommunikasiya şöbəsinin müdiri müavini Səadət Yusifova xalqımızın Zəfər salnaməsinin yaddaşlara köçürülməsi, Zəfərin tarixi yaddaş baxımından mühüm əhəmiyyətini nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırığı ilə "zefer.az" saytının, bundan əvvəl isə şəhidlərimizin xatirəsini əbədləşdirmək üçün "memorial.az" saytının yaradıldığını bildirib. O, Azərbaycan xalqının 30 il hazırlaşdığı və 44 gün ərzində keçdiyi Zəfər yolunun virtual salnaməsi-ensiklopediyası olan "zefer.az" saytının ideya və məqsədlərindən danışib.

"Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılmış bu tarixi Zəfər

hər birimizin qələbəsi, vahid ideya, amal uğrunda dəmir yumruq kimi birləşmiş Azərbaycan xalqının milli qürurunun, mübarizəsinin, əzmkarlığının canlı dastanıdır. Vətən müharibəsindəki Zəfərimiz müasir Azərbaycanın milli kimliyini formalaşdıran başlıca amilə çevrilir. Tarixi ədalət, beynəlxalq hüquq, ərəzi bütövlüyü və milli layəqətimizin bərpası təkcə Azərbaycanın milli ruhunun qələbəsi deyil, həm də son iki əsrdə beyinlərə

yeridilmiş komplekslərin tamamilə dağıdılması, xalqımızın özünəinamını bərpa edən, onu özgüvənli millətə çevirən yeni mənəvi dönüş nöqtəsidir", – deyərək Prezident Administrasiyasının rəsmisi bildirib.

Səadət Yusifova qeyd edib ki, Zəfər – qalib ölkənin və xalqın yeni matrisasının, ideoloji bazisinin təməl daşı olmaqla, xalqımız və dövlətimiz qarşısında yeni hədəflər qoyur.

davamı səh. 2-də

Ümumxalq Hüzün Günü müxtəlif ölkələrdə qeyd olunub

Azərbaycan xalqı 1990-cı ildə yaşadığı 20 Yanvar faciəsinə, azadlığı və suverenliyi uğrunda verdiyi fəqərlərə baxmayaraq öz qürurunu və layəqətini qorudu, müqəddəratına sahib çıxaraq müstəqil dövlət qurdu. 20 Yanvar Azərbaycan tarixinin qəhrəmanlıq səhifəsidir və xalqımız şəhidlərini qürurla anır.

Azərbaycanın Polşadakı səfiri Nərgiz Qurbanova bu sözləri 20 Yanvar – Ümumxalq Hüzün Günü münasibətilə Varşavadakı keçirilən mərasimdə deyib. Səfir 1990-cı ilin yanvarında sovet rejimi tərəfindən Azərbaycanda azadlıq, müstəqillik və ərəzi bütövlüyü çağırışlarını susdurmaq üçün günahsız insanlara qarşı hərbi təcavüz edildiyini bildirib.

Moskvada "Azərbaycan kinosu həftələri"

Yanvarın 22-dən fevralın 20-dək Moskvada, Xalq Təsərrüfatı Nailiyyətləri Sərgisinin (XTNS) "Azərbaycan" pavilyonunda "Azərbaycan kinosu həftələri" keçiriləcək.

XTNS-nin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, pavilyonun qonaqları bir ay ərzində hər həftəsonu (şənbə-bazar günləri) Azərbaycan kinematoqrafçılarının ən yaxşı filmlərinə tamaşa edə biləcəklər. Giriş sərbəstdir.

Kino həftələri çərçivəsində Arif Babayev, Eldar Quliyev, Rəsim Ocaqov, Rəhim Fətəliyev, Anar, Yuli Qusman və başqa rejissor və ssenaristlərin filmləri nümayiş etdiriləcək. Nümayiş olunacaq filmlər və seanslar barədə məlumat XTNS-nin saytında verilib.

"Azərbaycan kinosu həftələri"nin programında "Gün keçdi", "Qorxma, mən səninləyəm", "Ad günü", "Bir cənub şəhərində", "İstintaq", "Qayınana", "Arşın mal alan", "Şərikli çörək" və "Gecə qatarında qət" filmləri yer alıb. Ayrı-ayrı filmlərdə əsas rollarda

Aleksandr Kalyagin, Lev Durov, Muxtarbəy Kantemirov kimi tanınmış Rusiya aktyorları da çəkiliblər.

davamı səh. 8-də

Ötən il muzeylərin nə qədər ziyarətçisi olub?

Artıq iki ildir dünyanın beləsinə çevrilən COVID-19 pandemiyası, bir çox sahələrdə olduğu kimi, mədəniyyət sahəsinə, o cümlədən muzey və sərgi zalllarının fəaliyyətinə də təsirsiz ötüşməyib. 2020-ci ilin martında pandemiya ilə bağlı karantin rejimi tətbiq edildəndən sonra muzeylər və sərgi zalları il ərzində ümumilikdə təxminən beş ay yaxın (2020-ci ilin 18 mayından 20 iyununda-dək, 31 avqustdan 14 dekabrədək) ziyarət üçün açıq olmuşdu.

Nazirlər Kabinəti yanında Operativ Qərargahın 16 yanvar 2021-ci il tarixli qərarına əsasən, ölkəmizdə sanitariya-epidemioloji vəziyyətə uyğun olaraq bəzi məhdudiyyətlər aradan qaldırılmış, muzey və sərgi zallarının da fəaliyyəti bərpa olunmuşdu. Beləliklə, 2021-ci il yanvarın 25-dən muzey və sərgi zalları Operativ Qərargahın göstərişlərinə riayət edilməklə (ziyərətçi qrupunun 10 nəfərdən artıq olmaması, sosial məsafənin saxlanılması, qoruyucu vasitələrdən istifadə və s.) ziyarətçiləri qəbul etməyə başladılar.

Elə isə 2021-ci ildə muzeylərin nə qədər ziyarətçisi olub?

davamı səh. 3-də

"Teatr mənə də yaratmaq üçün lazımdır..."

Xalq artisti Bəxtiyar Xanızadənin baş rejissoru olduğu Azərbaycan Dövlət Pantomim Teatrının sözü olmasa da (adından da göründüyü kimi), sənətkarın özünün səhnə sənəti haqqında deyəcəyi çox söz var. Mədəniyyət Nazirliyinin "Öyrədərək öyrənirəm" layihəsi də onun öz sənət təcrübəsinə, biliklərinə bölüşmək üçün bir imkan idi...

səh. 5

Əsarətin son gecəsi

Bölgələrdə fəaliyyət göstərən mədəniyyət ocaqlarında 20 Yanvar faciəsinin 32-ci ildönümü münasibətilə müxtəlif şəkli tədbirlər təşkil edilib.

Ağdaş Regional Mədəniyyət İdarəsi (RMİ)

Ağdaş rayon Mədəniyyət Mərkəzində 20 Yanvar faciəsinin 32-ci ildönümünə həsr olunmuş ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdirilib. Mərkəzin əməkdaşları və rayon məktəblilərinin ifasında şeirlər səsləndirilib. Ağdaş rayon Xalq teatrı tərəfindən "Şəhidlər xiyabanında bir gün" adlı səhnəcik nümayiş etdirilib.

davamı səh. 4-də

"Aləmdə səsim var mənəm"

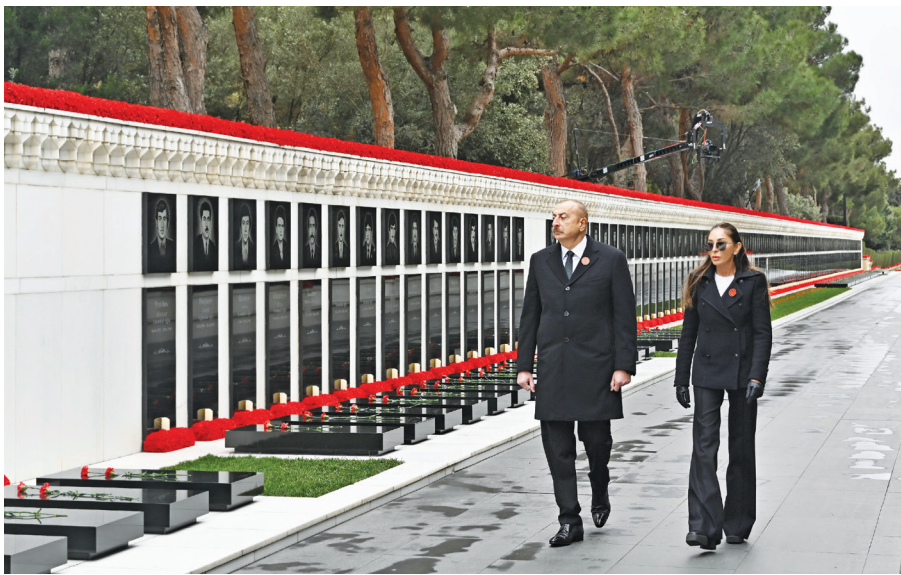
Özbəkistanda Əzizə Cəfərzadə yaradıcılığının təbliği məqsədilə layihə

səh. 8

"Durna çırağı" Triest film festivalında

səh. 8

əvvəli səh. 1-də

Qanlı 20 Yanvar faciəsinə dövlət səviyyəsində tam siyasi-hüquqi qiymət verilməsi məsələsi ümummilli lider Heydər Əliyevin sayəsində həllini tapdı. Faciənin ertəsi günü – yanvarın 21-də Heydər Əliyev Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək xalqla birgə olduğunu bildirdi. Bu tarixi

çıxış Kremlin kəskin informasiya blokadası siyasətinə baxmayaraq, bütün dünyada, o cümlədən Azərbaycanda yayıldı və geniş siyasi əks-səda doğurdu.

1990-cı ilin iyulunda Moskvadan Vətənə qayıdan ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə həmin il noyabrın 21-də Naxçıvan Muxtar Respublika-

sının Ali Məclisində 20 Yanvar faciəsinə ilk dəfə siyasi-hüquqi qiymət verən sənəd qəbul edildi. Ümummilli liderin 1993-cü ildə Azərbaycan rəhbərliyinə qaydışından sonra 20 Yanvar hadisələrinə hüquqi müstəvidə qiymət verildi.

Prezident Heydər Əliyevin “20 Yanvar faciəsinin 4-cü ildönümünün keçirilməsi haqqında” 1994-cü il 5 yanvar tarixli fərmanında Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə Qanlı Yanvar hadisələri ilə bağlı xüsusi sessiyanın keçirilməsi məsələsinə baxmaq tövsiyə edildi. Milli Məclisin 1994-cü il martın 29-da qəbul etdiyi qərarla 20 Yanvar faciəsinin günahkarları konkret qeyd olundu və bu qanlı aksiya Azərbaycanda milli azadlıq hərəkatını böyüməyə, xalqın inamını, iradəsini qırmağa üçün totalitar kommunist rejimi tərəfindən törədilmiş hərbi təcavüz və cinayət kimi qiymətləndirildi. Şəhidlərin xatirəsi əbədləşdirildi, Şəhidlər xiyabanında

“Əbədi məşəl” abidə-kompleksi ucaldıldı, 20 Yanvar Ümumxalq Hüzün Günü elan edildi, şəhid ailələrinin, 20 Yanvar hadisələrində əlil olan şəxslərin sosial müdafiəsi gücləndirildi.

Bu siyasəti davam etdirən Prezident İlham Əliyev 20 Yanvar əlilləri və şəhid ailələrinə daim diqqət və qayğı göstərir. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı Qələbə, xalqımızın 30 illik Qarabağ həsrətinə son qoyulması, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpa edilməsi tariximizin ən şanlı səhifəsi olmaqla bərabər, eyni zamanda Azərbaycanın suverenliyi uğrunda özlərini fəda edən şəhidlərin ruhuna əbədi ithafdır...

Sovet imperiyasının Bakıda törətdiyi qanlı qırğının 32-ci ildönümü ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının

Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva yanvarın 20-də – Ümumxalq Hüzün Günündə Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər.

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım Azərbaycanın azadlığı uğrunda həlak olanların əziz xatirəsini ehtiramla yad ediblər.

Prezident İlham Əliyev “Əbədi məşəl” abidəsi önünə əkilərək qoyub. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Ümumxalq Hüzün Günündə Baş nazir Əli Əsədov, Milli Məclisin sədri Səhibə Qafarova, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Samir Nuriyev, digər dövlət və hökumət rəsmiləri Şəhidlər xiyabanını ziyarət edərək, ölkəmizin azadlığı uğrunda həlak olan qəhrəman Vətən övladlarının məzarları üzərinə tər güllər düzüb, əziz xatirələrini ehtiramla yad ediblər.

Fransa Azərbaycanla dialoqu davam etdirmək istəyir

Prezident İlham Əliyev yanvarın 20-də Fransa Prezidenti Kabinətinin kontinental Avropa və Türkiyə üzrə müşaviri xanım İzabel Dümönü və Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaarı qəbul edib.

Prezident İlham Əliyev Fransanın Avropa İttifaqının sədrliyi funksiyasını qəbul etməsi münasibətilə təbriklərini çatdırıb və Fransanın Avropa İttifaqına sədrliyinin uğurla həyata keçiriləcəyinə və səmərəli olacağına ümidvar olduğunu bildirib. Dövlətimizin başçısı ötən il dekabrın 15-də Brüsseldə Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Şarl Mişel və Fransa Prezidenti Emmanuel Makronla keçirdiyi görüşləri məmnunluqla xatırlayıb, həmin görüşlərin sülh gündəliyinin inkişaf etdirilməsi üçün müsbət imkanlar yaratdığını deyib.

Fransa Prezidenti Kabinetinin kontinental Avropa və Türkiyə üzrə müşaviri xanım İzabel Dümön Azərbaycan xalqı üçün 20 Yanvar – Hüzün Günündə nümayəndə heyətini qəbul etdiyinə görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkürünü bildirib. O, Avropa İttifaqının sədri qismində Fransadan və Avropa İttifaqından olan nümayəndələrlə birlikdə bu səfəri həyata keçirdiklərini qeyd edib. İzabel Dümön bu səfərin dekabrın 15-də Brüsseldə keçirilən müsbət görüşlərin davamı olaraq müzakirələrin aparılması məqsədi daşdığını vurğulayıb.

Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Toivo Klaar Brüsseldə Avropa İttifaqı Şərq Tərəfdaşlığının VI Sammiti çərçivəsində keçirilən görüşlərin əhəmiyyətini qeyd edərək, regiona səfərin vacib məsələlərin müzakirəsi baxımından önəm daşdığını bildirib.

Görüşdə regionda davamlı sülhün və sabitliyin təmin olunması, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Şuşada bizi geniş fəaliyyət gözləyir

2022-ci ilin cənab Prezident tərəfindən “Şuşa ili” elan olunması ilə bağlı Nazirlər Kabinetinin tapşırıqlarına əsasən, tədbirlər planı hazırlanır. Artıq müxtəlif qurumlara sorğular göndərilib. Mədəniyyət Nazirliyi də burada əlaqələndirici rol oynadığı üçün biz təklifləri toplayırıq. Artıq sorğular müxtəlif qurumlara göndərilib. Ayın axırına kimi təklifləri toplayıb Nazirlər Kabinetinə təqdim edəcəyik.

Mədəniyyət naziri Anar Kərimov bu sözləri jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

Anar Kərimov qeyd edib ki, bu il də Şuşada ənənəvi “Xarıbül-bül” musiqi festivalı, Vəqif Poesiyyə Günü kimi tədbirlər keçiriləcək. “Bu il də Mədəniyyət Nazirliyini Şuşada çoxşəxli fəaliyyət gözləyir”, – deyir o əlavə edib.

Tarix Muzeyində şəhid polkovnik Emil Nəzirova həsr olunan tədbir

Yanvarın 21-də AMEA-nın Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində Dövlət Sərhəd Xidmətində Xüsusi Hava Əməliyyatları Qüvvələri Mühəndis aviasiya şöbəsinin rəisi, Birinci Qarabağ və İkinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı, 2021-ci il noyabrın 30-da Xızı rayonu Qaraheybət poliqonunda baş vermiş helikopter qəzası zamanı həlak olmuş polkovnik Emil Nəzirova həsr edilən “Şəhadəti ilə əbədiyyət qazananlar” adlı tədbir keçirilib.

mızın şəxsi əşyalarının muzeydə əbədi qorunacağını qeyd edib.

Dosent Məhfuzə Zeynalova muzeyin Vətən müharibəsi fonduna daxil olan materiallardan bəhs edib. Muzeyin Vətən müharibəsi fondunun müdiri Şəfa Mövsümov slaydlar vasitəsilə şəhid polkovnik Emil Nəzirovun həyat yolundan danışıb.

Şəhidin qardaşı Abbas Nəzirov və qardaşı oğlu Rövşən Nəzirli polkovnik Emil Nəzirova bağlı xatirələrini bölüşüblər.

Sonra şəhidə məxsus materiallar – geyimlər, sənədlər, fotolar və s. muzeyə təhvil verilib.

Tədbir iştirakçıları muzeydə təşkil edilən “Anadır arzulara hər zaman Qarabağ” sərgisi ilə də tanış olublar.

Ötən əsrin 80-ci illərinin sonunda əzəli yurd yerimiz Qarabağa uzanan xain əllərin kəsilməsi üçün meydanlara çıxan Azərbaycan xalqı 1990-cı ilin 20 yanvar gecəsi ərazi bütövlüyümüz və suverenliyimiz uğrunda ölümün üstünə yerdi.

Mayası qanla yoğurulmuş Qırmızı imperiya əliyalın vətəndaşının üzərinə tank sürdü, xalqımızın azadlıq əzmini, inamını qırmağa çalışdı. Qəhrəman Vətən övladları canlarını fəda etdilər. Ancaq mənfur niyyətlilər istəklərinə nail ola bilmədi, milli iradə, xalqın sarsılmaz birliyi qalib gəldi...

Artıq ikinci ildir ki, xalqımızın polad iradəsinin, azadlıq əzminin simvolu olan 20 Yanvar hadisələrinin ildönümünü böyük qürur hissi ilə qeyd edirik. 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsində şanlı Qələbə qazanmağımız, ərazi bütövlüyümüzün bərpa olunması 30 il öncə Qarabağ uğrunda canını və qanını əsirgəməyən şəhidlərimizin nigarana ruhuna rahatlıq bəxş elədi.

Xalqımızın milli qürur ünvanlarından olan 20 Yanvar şəhidlərinin əziz xatirəsi hər zaman uca tutulur. Bu gün Şəhidlər xiyabanı xalqımızın müqəddəs ziyarətgahıdır.

əvvəli səh. 1-də

Zəfərimiz Azərbaycanın iqtisadi, texnoloji, hərbi, siyasi, mədəni, diplomatik, informasiya gücünü bütün dünyaya nümayiş etdirir. Bu Qələbə münasibətinə son qoyaraq yeni reallıq yaratmaqla yanaşı, həm də bütövlükdə regionumuzda sülh, təhlükəsizlik, əmin-amanlıq, əməkdaşlıq və inkişaf üçün yeni perspektivlər açır. Zəfərimizi, əslində, XXI əsrdə dünya xalqlarının müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində mövcud olan ədalətlişliyə qarşı ucalan ilk belə səsi, formalaşan yeni dünya quruluşunun görünən ilkin cizgiləri hesab etmək olar.

Zəfərimizin hərbi, siyasi-diplomatik nəticələri ilə yanaşı, mühüm iqtisadi nəticələri də var. “3+3” formatında kommunikasiyaların, o cümlədən Zəngəzur dəhlizinin açılması Azərbaycanın açıq dənizlərə çıxışını təmin edəcək, Naxçıvanla nəqliyyat əlaqələrinin bərpası Türkiyəsinin birlişdirəcək və nəticədə ölkəmizin regional perspektivlərini və meqareionda əhəmiyyətini yaxın onilliklər üçün daha da artıracaq. Yaranmaqda olan yeni regional dəhlizlər şəbəkəsi sülhün qarantı olmaqla, Azərbaycanın bu sahədəki imkanlarını şaxələndirməyə imkan verəcək, iqtisadi gücünü, ölkəmizin tranzit potensialını əhəmiyyətli dərəcədə yüksəldəcək, regionun geoiktisadi xəritəsini dəyişəcək. Bu fundamental dəyişikliklər ölkəmizin yeni inkişaf paradigmasını şərtləndirir.

Azərbaycan xalqının yazdığı bu Zəfər salnaməsini tarixin heç vaxt unutmayacağını vurğulayan S.Yusifova bildirib ki, bizim üzərimizə düşən missiya bu salnaməni yazıya və lentə almaqla gələcək nəsillərə çatdırmaq, hər şeyi ilkin mənbədən, olduğu kimi, tərtib edilmədən dünyaya çatdırmaqdır.

Qarabağı tərənnüm edən “Xarıbüllərlər”

Təbrizdə almanax çap olunub

AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutu Mətbuat tarixi və publisitika şöbəsinin müdiri, filologiya elmləri doktoru, professor Vüqar Əhmədlin tərtibi ilə Təbrizdə Qarabağı tərənnüm edən “Xarıbüllərlər” şeirlər toplusu işıq üzü görüb.

İnstitutdan bildirilib ki, kitabda Güney və Qzey Azərbaycanın 110-a yaxın şairinin doğma Qarabağı vəsf edən şeirləri toplanıb. Toplaya

Mədəniyyət Nazirliyinin kollektivi Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib

Yanvarın 20-də mədəniyyət naziri Anar Kərimov, nazirliyin kollektivi, paytaxtın mədəniyyət ocaqlarının əməkdaşları da Şəhidlər xiyabanına gələrək qəhrəman Vətən

övladlarının ölməz ruqları qarşısında ehtiramlarını bildiriblər. Şəhidlərin xatirəsi yad edilib, məzarları üzərinə tər qorənfillər düzülüb.

Zəfər qalib ölkənin və xalqın yeni matrisasıdır

Heydər Əliyev Mərkəzində “zefer.az” saytının təqdimatı keçirilib

Ensiklopedik formatda, 3 dildə fəaliyyəti nəzərdə tutulan “Zəfər” portalının missiyası məhz buna hədəflənib.

Tədbirdə çıxış edən Sosial Tədqiqatlar Mərkəzi İdarə Heyətinin sədri, Milli Məclisin komitə sədri Zəhid Oruc bildirib ki, 2020-ci il noyabrın 10-dan ötən hər gün Azərbaycan xalqının qazandığı Qələbənin əzəmətinə göstərir. İndi dünya xalqları arasında həm genetik, həm informativ, həm də mədəni mübadilə gedir, bütün dünya bir-birindən nəyisə öyrənir. Lakin azadlığı, evi, ocağı uğrunda əsrlərlə vuruşub, nəhayət, 2020-ci il noyabrın 10-da qalib gələn bir millətin Zəfərə gedən yolu dünya millətləri tərəfindən mütləq öyrəniləcəkdir. Bundan sonra Azərbaycan həmişə Şuşanı geri qaytaran parlaq hərbi əməliyyatla tanınacaq. Şuşa artıq hər yerdə əzizlən, işğala məruz qalan xalqlar üçün inam simvoludur.

Milli Məclisin deputatı diqqətə çatdırıb ki, Vətən müharibəsindən sonra formalaşmaqda olan yeni regional arxitektura, xüsusi

sila erməni-türk düşmənciliyinin aradan qalxması üçün prosesin başlanması, Azərbaycanın Naxçıvanla coğrafi birliyin perspektivi də məhz hərbi Qələbənin nəticəsidir. Artıq hamı yeni reallığı dərk edir. Dünyada və keçmiş sovet məkanında hər gün artan təhlükəsizlik riskləri fonunda Cənubi Qafqazın təhlükəsiz gələcəyini formalaşdıran lider İlham Əliyevdir.

Sonra “zefer.az” saytı təqdim edilib. Qeyd olunub ki, saytın ideyası və konsepsiyası Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasına məxsusdur. Dizayn və proqramlaşdırma işləri “Webcoder” şirkəti, məzmun hissəsinin hazırlanması və sayta yerləşdirilməsi “Azvizion” şirkəti tərəfindən həyata keçirilib. Ümumilikdə 12 bölmə, 62 alt-bölmə üzrə 4000 səhifə, 7765 şəkil və 757 videonun ibarət olan sayt Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsinin virtual salnaməsidir, həmin günlər ərzində hərbi, siyasi-diplomatik, informasiya və ictimai müstəvilərdə baş verən bütün əsas hadisələri əhatə edir. İlkən olaraq Azərbaycan dilində

yaradılan saytın ingilis və rus dillərində versiyalarının hazırlanması da nəzərdə tutulur.

Sayt Vətən müharibəsi, o cümlədən müharibə ərsəsinə baş verənlər, münasibətlər tarixi, Ermənistanın hərbi cinayətləri, Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə qazanan Zəfərin xronikası, bu yolda ordu-xalq birliyi, 44 gün ərzində hərbi, siyasi-diplomatik, informasiya və ictimai müstəvilərdə baş verən əsas hadisələri xronoloji ardıcılıqla əhatə edir, eyni zamanda Zəfərin nəticələrini, Böyük Qayıdışla bağlı məlumatları əks etdirir. Şəfər yalnız hərbi meydanı ilə bitmir, o həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa-quruculuq işləri və iqtisadiyyatın dirçəldilməsi, reintegrasiya proseslərini, siyasi-diplomatik və informasiya cəbhəsində yeni uğurlarla xarakterizə olunur.

şairlərin Qarabağ etirli əsərləri daxil edilib.

Topluya, həmçinin Məhəmməd Hüseyin Şəhriyar, Nadir İlahi, Nureddin Müqəddəm, Seyid Mahmud İbadi, Hikməti, Nüksad, Kamil Qəhrəman oğlu, Səmədi Niroğlu, İsa Paşapür, Səhər Xiyavi, Lütvel Fikrət, Məsimə Cavid, Mehdi Nəcəfli, Qızılqələm, Səmədi, Kərimi Məşəgəyi, Fatimə Əbdi, Seyid Cəli Hüseyini, Əsəd Tisvənd kimi şairlərin yaradıcılığından seçmələr salınıb.

İranlı şairlərin əsərlərinin təqdimatına həsr olunan məqaləni professor Sədiq Məmməd-zadə qələmə alıb. Qeyd olunur ki, kitab Qarabağ Zəfərimizə və İran-Azərbaycan qonşuluğu, dostluğu və ədəbi əlaqələrinə ərməgandır.

Filarmoniyada şəhidlərin xatirəsinə həsr olunan musiqi axşamı

1990-cı ilin qanlı 20 yanvar gecəsindən 32 il ötdü. Hər il olduğu kimi, bu il də faciə qurbanlarının əziz xatirəsinə ehtiram olaraq müxtəlif tədbirlər, anım mərasimləri təşkil edildi.

Yanvarın 19-da Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında 20 Yanvar şəhidlərinin əziz xatirəsinə həsr olunmuş musiqi axşamı keçirildi.

Anım mərasimində mədəniyyət naziri Anar Kərimov, mədəniyyət, incəsənət xadimləri və digər qonaqlar iştirak edirdi. Konsertdən öncə şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olundu. Konsert proqramında Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığından vətənpərvərlik ruhu aşılayan musiqi nümunələri yer almışdı. Üzeyir Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri (bədi rəhbər və baş dirijor – Xalq artisti Rauf Abdullayev) ilk olaraq Azər Rzayevin “Bakı – 90” simfoniyasını ifa etdi. Sonra Aqşin Əlizadənin “Babək” baletindən fraqmentlər və Qara Qarayevin “İldırımli yollarla” baletindən “Adajio” səsləndirildi. Konsert proqramı Azərbaycan Dövlət Xor Kapellasının (bədi rəhbər – Xalq artisti Gülbacı İmanova) ifasında Qara Qarayevin “Zamanın bayraqdarı” əsərinin səsləndirilməsi ilə başa çatdı. Anım gecəsində təqdim olunan musiqi əsərləri 32 il öncə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi uğrunda canından keçən Vətən övladlarının unudulmaz xatirəsinə ehtiramın ifadəsi idi.

N.Məmmədli

Qara Qarayev adına

Mərkəzi İncəsənət Məktəbində anım tədbiri

Ümumxalq Hüzün Günü Qara Qarayev adına Mərkəzi İncəsənət Məktəbində də qeyd edilib. Yanvarın 19-da məktəbin müəllimi Fəriqə Məmmədzadənin təşkilatçılığı ilə “20 Yanvar – qan yaddaşımız” adlı tədbir keçirilib.

Tədbirdə 1990-cı ilin Qanlı Yanvarı ilə bağlı fotosəkillər, videomateriallar əsasında hazırlanmış təqdimat olub, tarixi hadisə haqqında ətraflı məlumat verilib. Məktəbin şagirdləri Lamiyə Lətifova, Fatimə İsmayilzadə, Kənan Məmmədov, Əmirə Terequlova, Mehriban Quliyeva, Tamerlan Məmmədli və Ömər Məmmədli 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinə ithaf olaraq musiqi proqramı ilə çıxış ediblər. Tədbirin sonunda məktəbin direktoru, Əməkdar artist Əziz Qarayusifli çıxış edərək bildirdi ki, 20 Yanvar tariximizə həm faciə, həm də qəhrəmanlıq səhifəsi kimi yazılıb. 32 il əvvəl baş verən bu faciə xalqımız üçün nə qədər ağırılı-acılı olsa da, milli azadlıq mücadiləsinin şərəfli səhifəsi kimi tarixin yaddaşına əbədi həkk olunub. Azərbaycanın suverenliyi naminə ayağa qalxmış insanlara divan tutmaq üçün Bakıya yeridilən keçmiş Sovet ordusunun hərbi maşını xalqımızın iradəsinə qıra bilmədi. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaranması bu yolda şəhid olan Vətən övladlarının xatirəsinə ən böyük abidə oldu.

“Qisasınız alındı, şəhidlər”

Yanvarın 19-da Üzeyir Hacıbəylinin Ev-Muzeyində 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinə həsr olunan “Qisasınız alındı, şəhidlər” adlı tədbir keçirildi.

Əvvəlcə Azərbaycan Dövlət Himni səsləndirildi. 20 Yanvar şəhidlərinin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Muzeyin Ekspozisiya və kütləvi işlər şöbəsinin müdiri Gülnarə Ələsgərova çıxış edərək bildirdi ki, 20 Yanvar Azərbaycan tarixinin qanlı, eyni zamanda şərəfli səhifəsidir: “1990-cı ilin yanvarında baş verən hadisələr nə qədər faciəli olsa da, xalqımız bu faciənin ağrı-acısını altında sınımadı. Azərbaycan xalqı azadlığı və suverenliyi uğrunda apardığı mübarizəni davam etdirdi. Bu gün 20 Yanvarı təkcə ağrı-acı ilə deyil, həm də qürur hissi ilə anırıq. İllər ötəcək, Azərbaycan onun azadlığı və bütövlüyü uğrunda şəhid olan övladlarını daim yad edəcək. Çünki ölkəmiz 20 Yanvar şəhidlərinin də arzusu olan ərazi bütövlüyünü bərpa edib. Düşmənin üzərində möhtəşəm Qələbə qazanıb”. Çıxışdan sonra Abşeron rayonu Xırdalan şəhər 4 nömrəli tam orta məktəbin şagirdləri pianoçu Aybəniz Qarayevanın müşayiəti ilə vətənpərvərlik mövzulu şeirlər söylədilər. Tədbirdə Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində İncəsənət Gimnaziyası və “Gənclərin Təhffəsi” İctimai Birliyinin üzvləri də iştirak edirdi.

Savalan Fərəcov

İçərişəhərdə tarixi instalyasiya

1990-cı ilin bir evi...

“İçərişəhər” Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi hər il 20 yanvar tarixində Ümumxalq Hüzün Günü ilə əlaqədar müxtəlif layihələr gerçəkləşdirir, bu faciəvi hadisələri və şəhidləri yad edir.

O qanlı gecədəki hadisələri, Azərbaycan xalqının qəhrəmanlığını bir daha xatırlatmaq üçün bu dəfə İçərişəhərin Böyük Qala küçəsində, Qoşa Qala qapısı yaxınlığında ötən əsrin 90-cı illərinin üslubunda dekorasiya edilmiş bir ev maketi qurulub. Maketin interyerində həmin dövrə aid xırda elementlər, televizor monitorunda 20 Yanvar hadisələrini 1990-cı ildə işıqlandıran xəbərlər, verilişlər və çıxışlardan yığılmış videoçarx təqdim edilib. Paytaxt sakinləri və qonaqlar yaradılmış instalyasiyaya baxıblar.

Ötən il muzeylərin nə qədər ziyarətçisi olub?

əvvəlki səh. 1-də

Mədəniyyət Nazirliyinin Muzey, qalereya və sərgilər şöbəsinə bildirdilər ki, ötən il ən çox ziyarətçi Azərbaycan Milli Xalça Muzeyində qeydə alınıb. İl ərzində Xalça Muzeyini 14 398 nəfər ziyarət edib. Ziyarətçi qəbuluna görə ikinci yüksək göstərici Azərbaycan Milli İncəsənət Muzeyində qeydə alınıb: 13 938 nəfər.

Ötən il Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin 4959, Azərbaycan İstiqlal Muzeyinin 1366 ziyarətçisi olub. C.Cabbarlı adına Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyini isə 385 nəfər ziyarət edib. Paytaxtımızda fəaliyyət göstərən ev-muzeylərinə gəlincə, 2021-ci ildə ayrı-ayrı məkanlarla bağlı şöbədən təqdim olunan rəqəmlər belədir: Üzeyir Hacıbəylinin Ev-Muzeyi – 515 nəfər ziyarətçi, Səməd Nurgünun Ev-Muzeyi – 913, Cəlil Məmmədquluzadənin Ev-Muzeyi – 5413, Abdulla Şaiqin Mənzil-Muzeyi – 2181, Əzim Əzimzadənin Mənzil-Muzeyi – 3207, Nəriman Nərimanovun Xatirə Muzeyi – 4678, Səttar Bəhlulzadənin Ev-Muzeyi – 2970 nəfər. Məlumata əsasən, ötən il Bakıdakı ev və xatirə muzeyləri arasında ən çox ziyarətçi qəbulu Bülbülün Memorial Muzeyinin payına düşüb. İl ərzində muzeyin 8000 nəfər ziyarətçisi olub.

Nurəddin

Xalqımız 20 Yanvar qurbanlarını qürurla anır

20 Yanvar hadisəsi Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıq salnaməsidir. 1990-cı il yanvarın 20-də Sovet qoşunları tərəfindən Bakı şəhərinə “Udar” hərbi əməliyyatı adı altında müdaxilə edilərək Azərbaycan xalqının mübarizlik əzmini sındırmaq məqsədi güdüldü, lakin bu, tamamilə əks effekt verdi.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi – Prezident Administrasiyası Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev bu sözləri yanvarın 20-də Şəhidlər xiyabanında jurnalistlərə açıqlamasında bildirib.

Hikmət Hacıyev deyib: “Bu, Azərbaycan xalqının mübarizlik yolunda əzmini artırdı. Bakı şəhərində həyata keçirilmiş qırğınların beynəlxalq ictimaiyyətdən gizlədilməsi üçün televiziya və mətbuat imkanları tamamilə məhdudlaşdırılmışdı. Hadisələrdən dərhal sonra beynəlxalq ictimaiyyətə Bakıdakı qırğınlar haqqında ilk doğru və həqiqi məlumatı çatdıran ulu öndər Heydər Əliyev oldu. Ulu öndərin Moskvada Azərbaycan nümayəndəliyinə gələrək, hadisələrə qiymət verməsi 20 Yanvar faciəsi ətrafında formalaşdırılmış informasiya blokadasını darmadağın etdi...”

Xalqımızın bu gün 20 Yanvarı əvvəlki illərdən fərqli ruhda qeyd etdiyini söyləyən Prezidentin köməkçisi deyib ki, torpaqlarımız işğaldan azad olunub. Azərbaycan xalqı qəhrəman, məğrur, qürurlu xalq olaraq 20 Yanvar faciəsinin qurbanlarının xatirəsini anır.

AZƏRBAYCAN XİN BƏYAN EDİR

Bu cinayətə hələ də beynəlxalq siyasi-hüquqi qiymət verilməyib

20 Yanvar faciəsindən 32 il keçir, lakin BMT-nin Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsi, Mülki və siyasi hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt və digər beynəlxalq hüquqi sənədlərin kobud şəkildə pozulduğu, məhiyyətinə və miqyasına görə XX əsrdə törədilmiş ən dəhşətli cinayətlərdən biri olan bu hadisəyə hələ də beynəlxalq siyasi-hüquqi qiymət verilməyib.

Bu sözlər Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin 20 Yanvar – Ümumxalq Hüzün Günü ilə əlaqədar yaydığı bəyanatda yer alıb.

Bəyanatda qeyd olunur ki, 1990-cı il yanvarın 20-nə keçən gecə SSRİ rəhbərliyinin əmri ilə 26 min nəfərlik sovet ordusu Azərbaycanın Bakı, Sumqayıt və digər şəhərlərinə yeridildi. Bu hərbi müdaxilə nəticəsində 147 mülki şəxs qətlə yetirildi və 744 nəfər ağır xəsarət aldı. Bu hadisə müasir Azərbaycan tarixinə “Qara Yanvar” kimi daxil oldu.

Bu faciəvi hadisələrdən əvvəl – Ermənistanın 1980-ci illərin sonunda Azərbaycana qarşı əsassız ərazi iddiaları, keçmiş Azərbaycan SSR-in Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətindəki radikal ermənilərin aqressiv separatçılıq fəaliyyəti, SSRİ rəhbərliyinin bu fəaliyyətə dəstək verməsi, yüz minlərlə azərbaycanlının zor gücü ilə və qəddarcasına Ermənistanın özündən deportasiya edilməsi Azərbaycanda sovet hökumətinə qarşı hərəkatın genişlənməsinə təkan verdi. Ümumxalq hərəkatının qarşısını almaq və Azərbaycan xalqının müstəqillik əzmini qırmaq məqsədilə ölkəyə yeridilən sovet ordusu beynəlxalq hüququn normalarını, keçmiş SSRİ və Azərbaycan SSR-in Konstitusiyalarını kobudcasına pozaraq dinc əhaliyə qarşı qırğın törətdi.

Səfirələr Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib

20 Yanvar faciəsinin 32-ci ildönümü ilə bağlı ölkəmizdə akkreditə olunmuş diplomatik korpus təmsilçiləri də Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib. Ayrı-ayrı səfirliklər bununla bağlı sosial media səhifələrində paylaşım lar da ediblər. Onlardan bir qismini diqqətə çatdırırıq.

Türkiyənin Azərbaycandakı Səfirliyinin əməkdaşları 20 Yanvarın 32-ci ildönümü münasibətilə Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib. “Twitter”də paylaşılan məlumatda bildirilir ki, səfir Cahit Bağcı və səfirliyin əməkdaşları qeyri-hökumət təşkilatları nümayəndələrinin iştirakı ilə yanvarın 20-də Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər.

Ukraynanın Azərbaycandakı səfiri Vladislav Kanevski Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib. Onun “Twitter”dəki paylaşımında deyilir: “Hər il yanvarın 20-də azərbaycanlılar Şəhidlər xiyabanını ziyarət edərək, Sovet qoşunları tərəfindən etirazların qanlı yatırılması zamanı həlak olmuş müstəqillik hərəkatının qəhrəmanlarının xatirəsini yad edirlər. Ukrayna Azərbaycan xalqının acısına şərikdir. Unutmağıq”.

Avropa İttifaqına üzv ölkələrin Azərbaycandakı səfirləri isə yanvarın 19-da Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər. Diplomatlar Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş şəhidlərin xatirəsinə anıb, məzarları üzərinə tər güllər düzüblər.

Gürcüstanın Azərbaycandakı səfiri Zurab Pataradze 1990-cı il yanvarın 20-də keçmiş SSRİ-nin hərbi birlikləri tərəfindən Bakıda törədilən qanlı faciə qurbanlarının xatirəsi yad edib. “20 Yanvar Azərbaycan xalqının yaxın tarixinə ən faciəli günlərdən biri kimi daxil olub”, – deyə səfirliyin məlumatında qeyd olunur.

ABŞ-ın Azərbaycandakı Səfirliyi 20 Yanvarla bağlı “Twitter”də paylaşım edib: “Biz bu gün azərbaycanlılarla birgə kədərini paylaşır və həlak olanları yad edirik. Biz xarici qüvvələrin ölkəyə yeridilməsi, iğtişaşları yatırtmaq adı ilə mülki əhaliyə qarşı silaha əl atması və əhəlinin məruz qaldığı dəhşətli itkiləri xatırlayırıq”.

Şəhidlərimiz TBMM-də yad olunub

Türkiyə Böyük Millət Məclisində (TBMM) 20 Yanvar şəhidləri yad edilib. Millət vəkili, Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun sədri Şamil Ayrım yanvarın 20-də TBMM-də bununla bağlı növbədənəknar çıxış edib.

Millət vəkili qeyd edib ki, 1990-cı ilin 20 yanvarı Türk dünyasının heç vaxt unutmayaçağı ən ağırılı günlərdən biridir: “Yaşanan bu ağırı təkcə Azərbaycanın dərdi deyil, bu ağırı təkcə azərbaycanlılar hiss edib, biz də bunun dərinəndən hiss edirik. 20 Yanvar Azərbaycanın müstəqillik yolunda dönüş nöqtələrindən biridir. Qara Yanvar hadisəsi azərbaycanlı qardaşlarımız üçün günəş doğmadan əvvəl ən qaranlıq məqam oldu. Bu haqsız işğal Azərbaycan xalqının müstəqillik ruhunu heç vaxt məhv etməyib. Əslində, bununla Azərbaycan xalqı müstəqillik yolunda bir addım da geri çəkilməyəcəyini bütün dünyaya nümayiş etdirdi”.

Şamil Ayrım vurğulayıb ki, Qərb dünyası o zaman, indi olduğu kimi, insanlığın ayıbına biganə qaldı və hətta Mixail Qorbaçova Nobel sülh mükafatını verməklə, əslində, bu qırğını mükafatlandırdı: “20 Yanvardan sonra ürəklərdə alovlanan müstəqillik odu heç bir vaxt sönmədi. Azərbaycan dövləti öz müstəqilliyini bərpa edərək günü-gündən irəlilədi və artıq hamımızın qürurla mükafatı etdiyi Azərbaycana çevrildi...”.

Əvvəli səh. 1-də

Ağdaş RMİ-nin rəisi Səxavət Məmmədov çıxış edərək 20 Yanvar münasibətilə Ağdaş, Göyçay, Ucar və Zərdab rayonlarındakı mədəniyyət müəssisələrində silsilə tədbirlərin keçirildiyini diqqətə çatdırıb.

Regional idarənin tabeliyində fəaliyyət göstərən Zərdab rayon MKS-nin Mərkəzi Kitabxanasında "20 Yanvar – Azərbaycan kimliyinin dərkı günü" başlığı altında anım tədbiri təşkil olunub. Tədbirdən sonra Zərdab rayon Şəhidlər xiyabanı ziyarət edilib.

Şəki RMİ Zaqatala rayon Heydər Əliyev Mərkəzində gerçəkləşən "Unudulmayan qan yaddaşımız" adlı tədbirdə çıxış edən 20 Yanvar hadisələrinin mahiyyətini, onu doğuran səbəblər barədə danışib, faciənin acı nəticələrini konkret faktlarla diqqətə çatdırıblar.

Masallı RMİ Masallı rayon Heydər Əliyev Mərkəzində "20 Yanvar – tariximizin şərəf və qəhrəmanlıq salnaməsi" mövzusunda tədbir keçirilib. Masallı Xalq teatrının kollektivi və Masallı Dövlət Regional Kollektivi tələbələrini iştirakı ilə ədəbi-bədii kompozisiya təqdim edilib. Masallı Xalq teatrında 20 Yanvara həsr olunmuş "Cəllad" adlı tamaşa da kollektivlərlə birgə hazırlanıb. Tamaşaya Cəmələddin Əliyev quruluş verib.

Masallı Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi və Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Masallı rayon təşkilatının birgə iştirakı ilə "Tariximizin şanlı salnaməsi" mövzusunda anım tədbiri keçirilib. Masallı İncəsənət məktəbində isə "Qan yaddaşımız" adlı ədəbi-bədii proqram nümayiş olunub.

Cəlilabad şəhər Uşaq incəsənət məktəbində "Zəfərə gedən yol" adlı ədəbi-bədii proqram təşkil olunub. Tədbirdə məktəbin müəllimi Fərid Hacıyev həzin musiqilər ifa edib. Sonra şagirdlərin ifasında faciə qurbanlarına ithaf olunmuş bədii kompozisiya nümayiş etdirilib.

Xaçmaz RMİ Siyazan rayon Heydər Əliyev Mərkəzində rayon Uşaq-gənclər inkişaf mərkəzindəki təsviri incəsənət dərniyi üzvlərinin rəsmlərindən ibarət sərgi təşkil olunub. "20 Yanvar milli qürur günümüzdür" adlı sərgidə uşaq, yeniyetmə və gənclərin əl işlərindən ibarət rəsmlər yer alıb.

Lənkəran RMİ Lənkəran şəhər Mədəniyyət Mərkəzində 20 Yanvara həsr olunmuş ədəbi-bədii kompozisiya təqdim olunub. Tədbirdə çıxış edən regional idarənin rəisi Şahin Şahbazov bildirib ki, 20 Yanvar faciəsini nə qədər böyük ürək ağrısı ilə xatırlasaq da, faciə xalqımızın azadlıq uğrunda mübarizə əzmini sındırmadı və bu gün bundan qürur hissi keçiririk.

"Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz!"

Füzuli Dövlət Dram Teatrı (Horadiz qəsəbəsi) 20 Yanvar faciəsinin 32-ci ildönümünə həsr olunmuş "Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz!" adlı poetik xalq faciəsini nümayiş etdirib. Səhnə işini Füzuli rayonunun mədəniyyət işçiləri izləyiblər.

Teatrın direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Vəqif Vəliyev və ədəbi hissə müdiri Şəlalə Kərimovanın ssenarisi əsasında hazırlanan tamaşanın quruluşçu rejissoru Asif Şirinov, quruluşçu rəssamı Ellinaz Balaşova, musiqi tərtibatçısı Sənən Sevinclizadədir.

Səhnə əsərinin nümayişindən sonra 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsində Zəfərimizi əks etdirən videoçarx nümayiş olunub və xatirə şəkl çəkdirilib.

Lənkəran Dövlət Dram Teatrına yeni baş rejissor təyin edilib

Mədəniyyət naziri Anar Kərimovun müvafiq əmri ilə Anar Sadiqov Lənkəran Dövlət Dram Teatrının baş rejissoru vəzifəsinə təyin olunub.

Teatrdan verilən məlumata görə, yanvarın 19-da Mədəniyyət Nazirliyi nümayəndələrinin iştirakı ilə Anar Sadiqov kollektivi və təqdim edilib.

Teatrın direktoru Tofiq Heydərov tədbirdə çıxış edərək yeni baş rejissorun fəaliyyəti üçün hər cür dəstəyini göstərəcəyini, yaradıcı kollektivin Anar Sadiqov kimi perspektivli gənclərə böyük ümid bəslədiyini bildirib.

Anar Sadiqov ona göstərilən etimada görə minnətdarlığını ifadə edib.

2009-cu ildə Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin Rejissorluq fakültəsini dən rejissoru ixtisası üzrə bitirən Anar Sadiqov Cəfər Cəbbarlı adına İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrında, Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrında, Akademik Milli Dram Teatrında çalışıb.

Mədəniyyət işçiləri şəhid ailəsinə baş çəkiblər

Sumqayıt Regional Mədəniyyət İdarəsinin tabeliyində olan Nizami Gəncəvi adına Kitabxana-Klubun əməkdaşları Corat qəsəbəsində Şəhid Müşfiq Bəktiyev ailəsini ziyarət ediblər.

Müşfiq Abbas oğlu Bəktiyev 2002-ci il yanvarın 24-də anadan olub. Corat qəsəbəsində 7 nömrəli tam orta məktəbdə, 10 saylı peşə liseyində oxuyub.

2020-ci ilin yanvarında hərbi xidmətə yollanıb. 2020-ci il sentyabrın 27-də İkinci Qarabağ müharibəsi başladıqda o da yoldaşları ilə birlikdə döyüşlərə qatılıb. Müşfiq Füzuli, Cəbrayıl uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak edib. 2020-ci il oktyabrın 20-də Xocavənd istiqamətində gedən döyüşlərdə şəhidlik zirvəsinə yüksəlib. Ölümündən sonra "Xocavəndin azad olunmasına görə", "Füzulinin azad olunmasına görə", "Cəbrayılın azad olunmasına görə" və "Vətən uğrunda" medalları ilə təltif olunub.

Sonra bədii qiraətçilər Aytac Qurbanova və Həcər Həsənova Məmməd Arazın "Sən bu yurda söykənersən" və "Ayağa dur, Azərbaycan!" şeirlərini söyləyiblər.

Kürdəmir RMİ-nin əhatə etdiyi Kürdəmir, İmişli, Beyləqan, Füzuli və Xocavənd rayonlarında fəaliyyət göstərən mədəniyyət müəssisələrinin təşkilatçılığı ilə "Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz!", "Biz sizə borcluyuq, igid şəhidləri", "Azadlığa gedən yol" adlı anım tədbirləri keçirilib və sənədli filmlər nümayiş olunub.

Şəmkir RMİ Daşkəsən rayon Mədəniyyət Mərkəzində "Ağrılı xatirələr" adlı ədəbi-bədii gecə təşkil edilib. Tədbirdə 20 Yanvar gecəsində baş verən hadisələri özündə əks etdirən videoçarx nümayiş olunub. Sonda məktəblilər şeirlər söylədilər.

İsmayilli RMİ İsmayilli rayon Heydər Əliyev Mərkəzində 20 Yanvar faciəsinin ildönümünə həsr olunmuş şeir müsabiqəsi keçirilib. Müsəbiqədə rayonun müxtəlif məktəblərindən 45-dən artıq şagird iştirak edib.

İdarənin tabe müəssisəsi olan Qobustan rayon Mədəniyyət Mərkəzində "20 Yanvar – azadlığa gedən yol" adlı tədbir keçirilib. Məktəblilərin ifasında Qara Yanvara həsr olunan şeirlər səsləndirilib, ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdirilib.

2022-ci ilin "Şuşa ili" elan olunması yerlərdəki mədəniyyət müəssisələrinin fəaliyyətində aparıcı mövzulardan biridir. Bu istiqamətdə çeşidli tədbir və layihələr hazırlanıb.

Ağdaş Regional Mədəniyyət İdarəsi (RMİ) Zərdab rayon MKS-nin 20 saylı Gəndəbil kənd kitabxana filialında "Şuşanın hər yanda gəzir soracağı..." adlı tədbir təşkil olunub. Tədbirdə "2022 – Şuşa ili" adlı kitab sərgisi nümayiş etdirilib.

Xaçmaz RMİ Quba rayon MKS-nin Mərkəzi Kitabxanasının təşkilatçılığı ilə keçirilən "Şuşa böyük qayıdışın şah əsəridir" adlı tədbirdə iştirakçılar "Şuşa – Qarabağın döyünən ürəyi" adlı videoçarxı izləyiblər.

Sabirabad RMİ Sabirabad rayon Heydər Əliyev Mərkəzi və Gənclərin İnkişaf və Karyera Mərkəzi (GİKM) rayon nümayəndəliyinin birgə təşkilatçılığı ilə "20 Yanvar - Zəfərə aparan yol" mövzusunda keçirilən tədbirdə "Qanlı Yanvar" filmi nümayiş olunub.

Şirvan şəhər Mədəniyyət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə ssenarist, rejissor Elşən İsmayılın "20 Yanvar – müstəqilliyimizin qanlı mi-

Biləsuvar RMİ-nin əhatə etdiyi Salyan rayon Heydər Əliyev Mərkəzində "Azərbaycan tarixinin şərəf və qəhrəmanlıq səhifəsi" adlı anım tədbiri təşkil olunub. Tədbirdə Salyan şəhər 2 saylı tam orta məktəbin şagirdləri şeirlər əsasında kompozisi-

yalarla ilə çıxış ediblər. Mərkəzin əməkdaşlarının Qanlı Yanvarla bağlı hazırladığı videoçarx nümayiş etdirilib.

Sumqayıt RMİ Sumqayıtın Tarixi Muzeyində Milli Qəhrəman, şəhid general Polad Həşimovun adını daşıyan şəhər 28 saylı tam orta məktəbin 2-ci sinif şagirdləri üçün "20 Yanvar istiqbal tariximizin zirvəsidir" mövzusunda dərs keçilib. Faciə qurbanlarının muzeyin fondunda mühafizə olunan fotosəkilləri, o qanlı gecənin şahidi, sumqayıtlı rəssam Nizami Dadaşovun əsərlərindən ibarət sərgi nümayiş olunub. Uşaqlar "20 Yanvar

"Şuşa ili" münasibətilə

Şəki RMİ Zaqatala rayon Heydər Əliyev Mərkəzi və Danaçı kənd 2 saylı tam orta mək-

təbin birgə təşkilatçılığı ilə "Şuşa Azərbaycanın gözdür" adlı tədbir keçirilib. Mərkəzin əməkdaşları və məktəbin müəllimləri çıxış edərək Qarabağın döyünən ürəyi olan Şuşa şəhərinin Azərbaycanın mədəni həyatındakı yeri barədə məlumat veriblər. Mədəniyyət paytaxtımızla bağlı sənədli film nümayiş etdirilib.

Sabirabad RMİ Hacıqabul rayon Heydər Əliyev Mərkəzində "Böyük Qələbənin simvolu, xaribülbulün vətəni" adlı tədbir keçirilib. Çıxış edənlər "Şuşa ili"nin əhəmiyyəti barədə danışib, qala-şəhərimizin tarixi, təbiəti, abidələri və görkəmli şəxsiyyətləri barədə söz açıblar.

ŞUŞAYA VƏ AĞDAMA SƏFƏRLƏR**Hələlik bir dəfə getmək olar**

Rəqəmsal inkişaf və Neqliyyat Nazirliyi işğaldan azad edilmiş ərazilərə təşkil ediləcək müntəzəm avtobus səfərlərindən vətəndaşların ildə bir dəfə istifadə edə biləcəyi məsələsinə aydınlıq gətirib.

Nazirlikdən bildirilib ki, ilk mərhələdə işğaldan azad olunmuş ərazilərə getmək istəyənlərin sayının və tələbatın çox olacağı gözlənilməyindən vətəndaşlara hər istiqamət üzrə bir dəfə, yeni bir dəfə Şuşaya, bir dəfə Ağdama səfər etmək imkanı yaradılır. Məqsəd bütün vətəndaşlar üçün bərabər və ədalətli şəraitin yaradılmasıdır. Real tələbat pik həddini keçdikdən və müvafiq

qiymətləndirilmələr aparıldıqdan sonra bu məhdudiyyətlər dərhal aradan qaldırılacaq.

Bakıdan Şuşaya avtobus bileti 10 manat 40 qəpik olacaq. Bunu isə Dövlət Avtomobil Neqliyyatı Xidmətinin rəisi Anar Rzayev deyib. O bildirib ki, növbəti günlərdə marşrut xətlərinə biletlər satışı onlayn qaydada həyata keçiriləcək. Vətəndaşlar "Yolumuz Qarabağa" portalı vasitəsilə onlayn biletlə ala bilərlər. Sərnşinlər gediş və qayıdış biletlərini əvvəlcədən eyni vaxtda sifariş etməlidirlər.

Qeyd edək ki, yanvarın 24-dən etibarən Bakıdan Şuşaya ilk müntəzəm avtobus marşrutu fəaliyyətə başlayacaq. Həmçinin

Ağdama avtobuslarının hərəkəti üçün şərait yaradılacaq. Bu istiqamətlərdə Bakı-Şuşa, Bakı-Ağdama, Əhmədabəyli (Füzuli rayonu) – Şuşa, Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı – Şuşa və Bərdə-Ağdam marşrutları istifadəyə veriləcək. Reyslər Əhmədabəyli-Şuşa marşrutu üzrə həftədə 4 dəfə, digər istiqamətlər üzrə 2 dəfə olmaqla təşkil ediləcək.

"MADE IN AZERBAIJAN"**Antalyada sərgidə nümayiş olunub**

Türkiyənin Antalya şəhərində 18-21 yanvar tarixində keçirilən 28-ci Beynəlxalq Qida və İçki Sərgisində Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinin (KOBİA) təşkil etdiyi xüsusi stenddə Azərbaycan sahibkarlarının məhsulları da nümayiş olunub.

KOBİA-dan bildirilib ki, stendimizdə quru meyvələr, təbii yağlar, konservləşdirilmiş məhsullar, meyvə şirələri, kofe və çay, giləmeyvələr, zəfəran və ondan hazırlanmış müxtəlif məhsullar, çərəzlər, şirniyyat, şokolad və digər qida məhsulları təqdim edilib. Ümumilikdə Azərbaycanı sərgidə 15 mikro və kiçik sahibkar təmsil edib.

Antalya sərgisində 50-yə yaxın ölkə təmsil olunub. Azərbaycan sahibkarları Türkiyə və digər ölkələrin iş adamları ilə məhsul satışı və əməkdaşlıq imkanlarına dair görüşlər də keçiriblər.

Qəbələ və Moskva arasında birbaşa hava əlaqəsi

2022-ci ilin yeni marşrut şəbəkəsi çərçivəsində Qəbələ və Moskvanı birləşdirən yeni müntəzəm aviareys açılıb.

"Azərbaycan Hava Yolları" QSC-dən bildirilib ki, "Nordwind" aviashirkəti 189 sərnşin oturacağı olan "Boeing 737-800" təyyarəsində Moskvanın Şeremetyevo hava limanından Qəbələyə

yə ilk reys yerinə yetirib. Uçuş 3 saat davam edib.

Moskva-Qəbələ-Moskva marşrutu üzrə müntəzəm reys həftədə bir dəfə - bazar günləri həyata keçiriləcək. Bütün beynəlxalq norma və tələblərə cavab verən Qəbələ beynəlxalq hava limanı istənilən tip hava gəmisini qəbul etməyə qadirdir.

– əsərin son gecəsi" adlı sənədli filmə də baxıblar.

Ağcabədi RMİ Ağdam rayon Rəhəb Məmmədov adına Döyüş Şöhrəti Muzeyi, Ağdam Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi və Məhrizli kənd tam orta məktəbinin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirdə şagirdlər 20 Yanvar faciəsi haqqında kompozisiya göstərərək, şeirlər söyləyiblər.

Bərdə RMİ Yevlax şəhər Heydər Əliyev Mərkəzində "Tarix yazan qəhrəmanlar" adlı tədbir keçirilib. Mərkəzin direktoru Aygün Qasimova 1990-cı ilin 20 yanvar gecəsi xalqımızın başına gətirilən müsibətlərdən danışib. Sonra tədbir iştirakçıları faciəyə həsr olunmuş sərgiyə baxıblar.

Ağstafa RMİ Ağstafa şəhər H.Arif adına Uşaq musiqi məktəbində təşkil olunan "Azadlığa gedən yol" mövzusunda tədbirdə 20 Yanvar faciəsi haqqında sənədli film nümayiş etdirilib. Tovuz rayon Düz Qırıqlı kənd Uşaq musiqi məktəbində "20 Yanvar – Qanlı Yanvar" mövzusunda konfrans keçirilib. Məktəbin tədris hissə müdiri Sevdə Məmmədova, müəllimlər Murad Məmmədov, Xanlar Həsənov mövzu ətrafında çıxış edərək dinc əhaliyə qarşı silah qaldıranların əməllərini pisləyiblər. Tovuz Dövlət Rəsm Qalereyasında isə dərnək üzvlərinin əl işlərindən ibarət "Qanlı tarix" adlı rəsm sərgisi təşkil olunub.

Hazırladı: N.Məmmədli

Region hotellərində milli ulduz təsnifatı

Regionlarda yerləşən hotellər üçün milli ulduz təsnifatının aparılması ilə əlaqədar təlimlər başlayıb. Dövlət Turizm Agentliyindən bildirilib ki, təlimlərdə Azərbaycan Turizm Bürosunun və Azərbaycan Hotel Assosiasiyasının əməkdaşları tərəfindən regionlarda yerləşən hotellərin nümayəndələrinə təsnifat prosesi və meyarlar haqqında ətraflı məlumat verilir, müzakirələr aparılır.

Cənub və şimal bölgələrində yerləşən mehmanxanalar üçün təlimlər Lənkəran və Quba şəhərlərində keçirilir. Fevral ayında təlimlərin ölkənin digər regionlarında davam etdirilməsi nəzərdə tutulur.

Ötən ilin dekabrında Milli Məclisdə üçüncü oxunuşda təsdiqlənən "Turizm haqqında" yeni qanun layihəsinə əsasən, Azərbaycan Respublikası ərazisində fəaliyyət göstərən hər bir mehmanxana fəaliyyətə başladığı tarixdən altı ay ərzində ulduz kateqoriyası əldə etməlidir.

Xalq artisti Bəxtiyar Xanızadənin baş rejissoru olduğu Azərbaycan Dövlət Pantomim Teatrının sözü olmasa da (adından da görün-düyü kimi), sənətkarın özünün səhnə sənəti haqqında deyəcəyi çox söz var. Mədəniyyət Nazirliyinin “Öyrədərək öyrənirəm” layihəsi də onun öz sənət təcrübəsini, biliklərini bölüşmək üçün bir imkan idi...

Dövlət Pantomim Teatrında gerçəkləşən layihə üzrə “Həqiqi hisslərlə yaşamaq azdır” adlı trening (10-11 yanvar) aktyorlar, “Şekspirin Hamleti. Hamlet kimdir?” mövzulu ustad dərsi (13 yanvar) rejissorlar, “Teatr və mən – mən və teatr” adlı təlim isə (14 yanvar) teatrşünaslar üçün nəzərdə tutulmuşdu.

Mənim üçün teatr nədir? Bu sualı heç vaxt özümə verməmişəm. Amma, deyəsən, vaxtdır. Və bu suala cavabı tapmaqda ustad Bəxtiyar Xanızadənin teatr söhbətləri dadıma çatdı.

İlk iki trening barədə, sadəcə, məlumatım vardı. Sonuncu ustad dərində mütləq iştirak etməli idim. Yəni bunu çox arzula-yırdım. Bəlkə də səbəb uzun müddətdir (pandemiyadan da əvvəl) teatra gedə bilməyim idi. Yaxud da teatrdan müəyyən mənada küsən adam kimi Bəxtiyar Xanızadənin ustad dərini izləyib bu küskünlüyü dəf edə bilərəm duyğusu ilə Pantomim Teatrının məkan kimi kiçik, lakin sənətlə ünsiyyət baxımından aurası böyük olan zalına daxil oldum...

Etiraf edirəm ki, mərhum şair, klassik poeziyamızın bilicisi Ələmdar Mahirdən sonra ilk dəfə idi ki, reallıq və sənət mövzusunda bu dərəcədə lakonik, sadə və düşündürücü mərəzə dinləyirdim. Görüşdə Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti (ADMİU) Teatrşünaslıq fakültəsində professor İsrəfil İsrəfilov və sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Elçin Cəfərovun kurslarında dərslər alan tələbələr iştirak edirdi. Nə xoş, nə gözəl. Amma mən bu ustad dərində televiziya proqramlarında təqdimatda ad-soyadının altında “teatrşünas” yazdıran əzbərciləri görə bilmədim. Yəqin onlar bu sahədə artıq bütün biliklərə yiyələniblər...

Sənət özü bir ideologiyadır

Bəxtiyar Xanızadə əvvəlcə iştirakçılarla bir-bir tanış olur. Əlavə edir ki, ustad dərsləri layihəsi üçün “öyrədərək öyrənirəm” fikrini özü irəli sürüb: “Mən bu gün də öyrənirəm. Sizdən öyrənirəm. Bu gün dialoq şəklində bir-birimizdən öyrənəcəyik”.

Təntənəli zamanı bir tələbə qız deyir mən ADMİU-nun Teatrşünaslıq fakültəsinə təsəddüf düşmüşəm. Həmin andaca düşünürəm ki, bax ələ bu qız da gələcəkdə sənəti üzrə özünə yer tuta bilər. Bu səmimi etirafa Bəxtiyar müəllim də reaksiyasız qalmır, təbii ki.

Sənətkar gələcəyin teatrşünaslarına gəldiyi yolum başlanğıcından danışır. Xalq artisti Həsənağa Turabovun sayəsində Azərbaycanda ilk dəfə festival keçirilir və pantomim yaranır deyir. Daha sonra Pantomim Teatrının ilk xarici səfərini, Ankarada qastrolunu xatırlayır. Orada holland hamkarı Rob van Reylə görüşündən epizodlara diqqət çəkir: “Hollandiyada pantomimin yaradıcısı Marsel Marsonun hamkarı və silahdaşı, böyük usta Rob van Rey ilə görüşdük. O, bizim tamaşalarımızı gördü və belə dedi: “Biz pantomimi qovub dalana, çərçivəyə salmışıq. Pantomim inkişaf edərək başqa istiqamətdə getməlidir. Bu məqama qədər mən özüm də məhz hansı istiqamətin lazım olduğunu başa düşmürdüm. Sizin tamaşanı gördəndən sonra hara getməli olduğumuzu anladım. Heyf ki, 80 yaşım var, yoxsa sizin truppaya işləyirdim...”.

“Dəli yığıncağı”nın növbəti nümayişi

Cəlil Məmmədquluzadənin “Dəli yığıncağı” pyesi əsasında hazırlanan eyniadlı tamaşa yanvarın 21-də Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında növbəti dəfə nümayiş olunub.

İkhiissəli tamaşanın quruluşçu rejissoru Əməkdar incəsənət xadimi Bəhram Osmanov, quruluşçu rəssamı Xalq rəssamı Nazim Bəyqışiyev, bəstəkarı Xalq artisti Siyavuş Kərimidir.

Rollarda xalq artistləri Nureddin Mehdiqanlı, Cəfər Namiq Kamal, Hacı İsmayilov, Rafiq Əzimov, əməkdar artistlər Sənubər İsgəndərli, Elşən Rüstəmov, Vəfa Rzayeva, Kazım Abdullayev, Elşən Cəbrayilov və başqaları çıxış edirlər.

Elmi məsləhətçisi akademik İsa Həbibbəyli olan səhnə əsərinin əsas ideyasını dini mövhumat və xurafatın cürelti, kəsərləri ifşası təşkil edir.

Cəlil Məmmədquluzadə “Dəli yığıncağı” pyesini 1927-ci ildə Bakıda yazıb. Əsər özünün ideya-məzmun xüsusiyyətləri, hadisələri, obrazları ilə şərti, simvolik xarakter daşıyır.

“Teatr mənə də yaratmaq üçün lazımdır...”

Bəxtiyar Xanızadənin teatr dərindən düşüncələr

Yaratdığı teatrdan bəhs edən Bəxtiyar müəllim bildirir ki, bizim baza-məktəbimiz olmayıb. Teatr həm kadr hazırlayır, həm də var gücü ilə işləyir. Və ustad dərsləri bir neçə mülahizə üzərində qurulur: teatr sizin üçün nədir, vətəndaş və cəmiyyətin teatra münasibəti, sənətin adiləşməsi, bu gün yaradıcılıqda hansı məqamdır və s. Bütün bu suallara auditoriya ilə birlikdə cavab axtara-axtara gəlib haralara çıxırdıq bir bilsəniz: “Sənət özü də bir ideologiyadır. “Modern” adı altında ideologiya yaranır və yaradıcılıq hər zaman ideoloji silahdır. Ideoloji silah olanda məqsəd konkret olur. Zaman dəyişdi və yeni dövr gəldi: avtomatlaşdırma, industriya və s. İnsanlıq bir yerdə dayana bilmir. Fridrix Nitsşenin “Tanrı öldü” elanının üstündən əsr yarım zaman keçsə də, biz bu gün yaradıcılıqda “Tanrı öldü”, “Tanrı yoxdur” anlarını görürük. Bu anlam onu verir ki, Tanrı yoxsa, Tanrı mənəm! Mən güclüyümə, mənə hər şey olar və hazırda yaradıcılıqda da bu məqamı yaşayıyıq...”.

“Özüm yaradım” istəyi...

Qlobal mədəni tənəzzüldən danışan Bəxtiyar Xanızadə deyir: “Düzü, axtarmağa ehtiyac yoxdur. Çünki kələfin ucu artıq itirilib... Teatrlar rəqabətdə uduzdumu, dünya və Rusiya teatrlarında keyfiyyətli tamaşalar nə dərəcədə qiymətləndirilə bilər?”.

Bu məqamda ADMİU-nun Teatrşünaslıq kafedrasının müəllimi Elçin Cəfərov “Teatr, sadəcə, oyundur” deyir. Bu qızğın polemikada mənə belə düşündürən: teatr insana ələ duyğular, hisslər verir ki, onsuz yaşamaq danıxdırıcı olardı. Teatr ruha “toxum atmalıdır”. Niyə? İnsanı dəyişmək üçün...

Bəxtiyar müəllimə görə, teatr hansısa insanın ruhi tələbatının nəticəsi ola bilər: “İnsanın ruhi tələbatı dəyişməyəcək-sə, yəni nə vaxtsa robotlaşmayacağıqsa, teatr yaşayacaq. Bəs o ruhi tələbat nədir? O tələbat insanın Yaradan olmaq diləyidir. Biz yaratmaq istəyirik. Bu, böyük istəkdir. Oyun lap uşaqlıqdan bu istəyin başında durur. Ən adi bir misal: uşağa ən son model oyuncaq alırıq, özü yeriyir, özü qaçır... Amma uşaq onu atıb gedib sınıq oyuncağını, yaxud plastilini götürür. Niyə? Çünki bizim aldığımız oyuncaqda onun üçün yaratma imkanı məhduqlaşılıb. Demək, ilk məqamda nə durur – “özüm yaradım” istəyi. Mənə də teatr yaratmaq üçün lazımdır fikrini dikte edir. Mənim üçün oynamaq, qurmaq, düzəltmək və ondan aldığım həzzi heç nə əvəz edə bilməz. Özümü sənətdə sevirəm yoxsa sənəti özümde sevirəm? Bu da çox qarışıq bir anlamdır.

Bu anlamda da aktyor avantürüst olmalıdır. Yeni bir müddətdən sonra bu avantürələrin bəhrəsini yığaraq qarşısını almalı və anlamalıdır ki, qarşısındakı iş iradə və düşüncə istəyir...”.

“Bu gün Azərbaycan teatridən kim razıdır” sualına əl qaldıran 2, ya 3 nəfər oldu zalda. Bu zaman Bəxtiyar müəllim “teatr belə olmalıdır” şüarlarına cavab olaraq səsləndi: “Gedin xilas ələyin, niyə eləmir-siz? Heç kim bəyənmir, heç kim də etmir. Bəs nə iş görürsüz? Hamı bilir guya, həqiqətdə isə bilir...”.

Bu məqam kontekstində ustad dərindən sonra Elçin Cəfərovun “Facebook” səhifəsində paylaşımı diqqətçəkən oldu. Aktyorlar müxtəlif reaksiyalar bildirdilər. Bu paylaşımın belə məlum oldu ki, teatr və mədəniyyət sahəsində çalışan insanların əksəriyyəti mədəniyyət sahəsində yeniliklərin əks olunduğu medianı izləmir. Sözügedən ustad dərsləri haqqında dəfələrlə “Mədəniyyət” qəzeti, Mədəniyyət Nazirliyinin rəsmi saytı, teatro.az saytında məlumat verilərdə, əfsus ki, çoxları bundan xəbərsizdir.

Deməli, Elçin Cəfərov ustad dərsləri ilə bağlı fikirlərində haqlı idi. O yazır: “...Ustad dərslərinin ikisində iştirak etdim. Teatrşünaslar üçün ustad dərində iştirak etməkdən ötrü universitetdə imtahan yoxlamalarını təxirə salmalı oldum. Amma dəyərdi. 1-ci və 2-ci kurs tələbələrimdən 8 nəfərlə birlikdə Bəxtiyar müəllimin ustad dərslərinə qatıldım. Ustad sənətkarın çox maraqlı söhbətlərini dinlədik, həmsöhbət olduq, mübahisə etdik, fikir bölüşdük. Başqalarını deyə bilmərəm, şəxsən mənim üçün çox maraqlı və faydalı oldu. Ancaq təəssüf etdiyim iki məqam var: görüşlərin videoçəkilişi aparılmırdı və özge vaxt maraqlı teatr hadisələrinin olmasından şikayətlənən hamkarlarımız nədənsə bu tədbirə, yumşaq desək, bir qədər soyuq yanaşdılar. Qulağının dibində (Azadlıq pr. 75) belə bir ustad dərsləri ola (özü də ödənişsiz), bir-iki gün vaxt ayıraraq iştirak etməyəsən. Nə bilim... Düşünürəm ki, ələ layihədir və mütləq davam etməlidir... Gərək adamın adı mütləq Marsel, Yan, Tomas ola ki, qədrini bilək...”.

Sonda isə yenə əvvəle qayıdıram. Teatr mənim üçün nədir? Teatr yüksək və qeyri-adi intellekt daşıyıcısıdır. Səhnə mükəmməl dünyadır. Teatr, səhnə bir sirdir və bu sirrin nədən ibarət olduğunu heç kim bilmir. Aktyor teatr, teatr isə aktyordur...

Lalə Azəri

“Kimdir müqəssir?”

Akademik Musiqili Teatrın repertuarından

Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrı görkəmli dramaturq Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin “Kimdir müqəssir?” pyesi əsasında hazırlanan eyniadlı tamaşanı nümayiş etdirəcək.

Yanvarın 30-da göstəriləcək tamaşada bir ailənin təmsalında qadın və kişi münasibətlərindəki ümumbəşəri ziddiyyətlər incə yumorla tamaşaçılara çatdırılır.

Mahmudla Bahar bir-birini sevsələr də, kasıblıq, imkansızlıq, Baharın təbircə desək, Mahmudun tənbelliyi və fərasətsizliyi, Mahmudun dililə desək, Baharın bədxərcliliyi onları rahat yaşamağa qoymur. Bir gün kasıblıqdan qurtulmaq üçün göydəndüşmə bir şans yaranır: Qasım bəy onları öz malikanəsinə çağırır, cavan ər-arvada burada yaşamağı təklif edir, amma bir şərtlə...

İnsanın öz nəfəsi ilə mübarizəsinə həsr olunmuş tamaşanın quruluşçu rejissoru İradə Gözəlova, səhnə tərtibatçısı Əməkdar rəssam Nabat Səmədovadır. Rolları əməkdar artistlər Çingiz Əhmədov, Ələkbər Əliyev, aktyorlar Gültac və Hüseyn Əlililər, Elməddin Dadaşov oynayırlar. Tamaşanı Əməkdar artist Fəridə Məlikovanın kamançada solo ifası müşayiət edir.

Səhnə əsərinin premyerası 2013-cü il mayın 6-da keçirilib. Tamaşa 1-ci Şəki Beynəlxalq Teatr Festivalında (2014) fəxri diplomla təltif olunub.

Əməkdar artist Teymur Əmrax fəxri fərmanla təltif olunub

Əməkdar artist, tanınmış müğənni Teymur Əmrax 50 illik yubileyi münasibətilə Mədəniyyət Nazirliyinin fəxri fərmanı ilə təltif olunub.

Nazir Anar Kərimovun imzaladığı fəxri fərman yanvarın 19-da nazirliyin İncəsənət və qeyri-maddi mədəni irs şöbəsinin müdiri Fərah Acalova tərəfindən sənətkara təqdim olunub. Görüşdə Mədəniyyət Nazirliyinin Media və kommunikasiya şöbəsinin müdiri Məryəm Qafarzadə də iştirak edib.

Əməkdar artistə fəxri fərmanı təqdim edən Fərah Acalova sevilən müğənniyə mədəniyyət nazirinin ən xoş arzularını çatdırıb, ona gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

“Mədəni yenilənmə” davam edir

Yanvarın 29-da Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında Mədəniyyət Nazirliyinin “Mədəni yenilənmə” layihəsi çərçivəsində Xalq artisti, dirijor Elnarə Kərimovanın 60 illiyinə həsr olunmuş konsert proqramı təqdim olunacaq.

Konsertdə Azərbaycan Dövlət Xor Kapellası, Azərbaycan Milli Konservatoriyasının xor kollektivi və TRT Ankara Radiosunun çoxsəsləli xoru çıxış edəcək.

Qeyd edək ki, layihənin başlıca məqsədi xaricdə yaşayan, musiqi, teatr, kino, ədəbiyyat və elm sahəsində peşəkar uğurlara imza atmış istedadlı soydaşlarımızın fəaliyyəti ilə Azərbaycan tamaşaçılarını tanış etməkdir.

“Özünü kəşf et” və “Xəyallar şəhəri”

YARAT Müasir İncəsənət Məkanının təşkilatçılığı ilə böyüklər üçün “Özünü kəşf et” layihəsi çərçivəsində bu ay üçün nəzərdə tutulan sonuncu ustad dərsləri yanvarın 26-da Azərbaycan Rəngkarlıq Muzeyində keçiriləcək.

Ustad dərsləri Kənan Əliyevin rəhbərliyi ilə “Heykəl. Relyef” mövzusunda həsr olunacaq. Təcrübəsindən asılı olmayaaraq hər kəs dərslərdə iştirak edə bilər. Bütün ləvazimatlar muzey tərəfindən təmin edilir.

YARAT Müasir İncəsənət Məkanının uşaqlar üçün təşkil etdiyi “Little YARAT” proqramının bu ay üçün sonuncu ustad dərsləri isə yanvarın 29-da keçiriləcək. “Xəyallar şəhəri” mövzusunda dərslər Azərbaycan Rəngkarlıq Muzeyində Günel Ravilovanın iştirakı ilə reallaşacaq.

Yerlər məhdudd olduğundan ustad dərslərində qeydiyyatdan keçmək zəruridir. Qeydiyyat çərşənbə axşamı – bazar günü saat 12:00-dan 20:00-dək aparılır. Ustad dərsləri ödənişsizdir.

Orxan Paşadan yeni kitab — “Əllərini uzat mənə”

Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin sədri, Əməkdar elm xadimi, Dövlət mükafatı laureatı, professor Məhərrəm Qasımlı eyni zamanda bədii yaradıcılıqla məşğul olur, şeirlər qələmə alır. Ədəbi aləmdə Orxan Paşa kimi tanınan alimin “Əllərini uzat mənə” adlı yeni kitabı işıq üzü görüb.

Ərazi bütövlüyümüzün bərpa edildiyi, işğalçı üzərində şanlı Qələbə qazandığımız Vətən müharibəsinə həsr olunan kitabda müəllifin “Qırx dörd günün gerçək nağılı”, “Gəlməmiş, Şuşam, gəlməmiş”, “Kasımın oğlu” adlı şeirləri, həmçinin “Şərqdə şər oyunu” adlı fəlsəfi-siyasi poeması, eləcə də “Taleyimdən və üreyimdən keçənlər” adlı ömür və könül etüdləri yer alıb.

Qeyd edək ki, Orxan Paşa “Sənə sözüm var”, “Yağmur qoxusu”, “Saz başına döndüyüm” və “Taleyimdən və üreyimdən keçənlər” adlı bədii kitablarında yer alan müxtəlif janrlı poetik nümunələri ilə oxucuların rəğbətini qazanıb.

ƏSA Teatrı iki ildən sonra səhnədə

Ölkəmizin ilk inklüziv teatri olan ƏSA Teatrı məşhur fransız ekzistensialist yazıçısı, Nobel mükafatçısı Jan-Pol Sarrtrın “Bağlı qapı arxasında” əsəri əsasında hazırladığı “Çıxış yoxdur!” fəlsəfi dramının premyerasına hazırlaşır.

Teatrdan bildirilib ki, premyera fevralın 9-da Azərbaycan Dövlət Akademik Rus Dram Teatrının səhnəsində keçiriləcək.

Jan-Pol Sarrtrın 1944-cü ildə yazdığı əsər ölümlərindən sonra əbədi olaraq bir otaqda qapalı qalmağa məhkum edilən üç nəfərdən bəhs edir.

Tamaşanın quruluşçu rejissoru Nihad Qulamazadə, baş rolların ifaçıları Elşən Əsgərov, Lalə Süleymanova və Səmayə Ağayarovadır.

Qeyd edək ki, COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar ƏSA Teatrı da tamaşa nümayişlərini dayandırmaq məcburiyyətində qalmışdı. Teatr bu müddət ərzində bir sıra layihələr icra etsə də, iki ildən sonra ilk dəfə canlı tamaşa göstərəcək. Biletləri şəhərin kassalarından və “iticket.az” saytıdan əldə etmək olar.

Milli Kitabxanada 20 Yanvarın ildönümünə həsr olunmuş tədbir

20 Yanvar Azərbaycanın müasir tarixinə ən faciəli günlərdən biri, eyni zamanda xalqımızın qəhrəmanlıq səhifəsi kimi daxil olub, milli müstəqillik, azadlıq uğrunda mübarizəsinin və yenilməz iradəsinin rəmzinə çevrilib.

Bu sözlər yanvarın 19-da M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasında 20 Yanvar faciəsinin 32-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbirdə vurğulanıb.

Tədbirdə çıxış edən Milli Kitabxananın beynəlxalq əlaqələr və kitabxana-informasiya xidməti üzrə direktor müavini Ədibə İsmaylova bildirib ki, Azərbaycan xalqı hər il 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsini dərin ehtiramla yad edir. Milli Kitabxana da bu tarixi gündə müxtəlif tədbirlər – kitab təqdimatları, sərgilər təşkil edir. Bu il də Milli Kitabxana “20 Yanvar – qan yaddaşımız” adlı elektron məlumat bazası və mövzu üzrə virtual sərgi hazırlayaraq onlayn rejimdə istifadəçilərə təqdim edib.

Milli Kitabxananın elmi işlər və informasiya resurslarının inkişafı üzrə direktor müavini Mələxanım Hacıyeva çıxışında bildirib ki, biz hər il 20 Yanvar hadisələrinin ildönümünü qeyd edərkən həmin tarixi günləri yaşayırıq. Qanlı Yanvar hadisələri illər keçsə də, yaddaşlarımızdan silinməyəcək.

Milli Kitabxananın əməkdaşı Səyyarə Məmmədli Zəfər Gününə həsr etdiyi şeirini oxuyub.

Sonda iştirakçılar “20 Yanvar – Hüzün və Milli Qürur Günü” adlı kitab sərgisi ilə tanış olublar.

Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində anım mərasimi

Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində də Qanlı Yanvarın 32-ci ildönümü anılıb.

Yanvarın 19-da keçirilən tədbirdə muzeyin direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Alla Bayramova çıxış edərək 20 Yanvar faciəsi barədə danışıb. Muzeyin böyük elmi işçisi Əzizə Abdullayeva “Tariximizin qəhrəmanlıq səhifəsi Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığında” mövzusunda çıxış edib.

Sonra Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının solisti, respublika və beynəlxalq müsabiqələrin laureatı Elşən Məmmədov (vokal), Azərbaycan Milli Konservatoriyasının tələbələri – beynəlxalq müsabiqələrin laureatları Hüseyn Nağıyev (kamança), Cəmalə Abdinzadə (fortepiano) və Əli Vahidovun (fortepiano) ifasında “20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinə ithaf” adlı konsert proqramı təqdim edilib.

Çıxışlar 20 Yanvar hadisələrini əks etdirən fotoslayd və videoqarxla müşayiət olunub.

Tədbir bəstəkar Rauf Əliyevin 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinə həsr etdiyi “Azadlığa gedən yollar” adlı böyük simfonik orkestr və qarışıq xor üçün odasının videoyazısının nümayişi ilə başa çatıb.

6 yaddaş

Yanvarın 19-da Azərbaycan İstiqlal Muzeyində “20 Yanvar – milli qürur dastanı” adlı tədbir-sərgi keçirilib.

Muzeydən bildirilib ki, tədbirin təşkilində məqsəd gələcək nəslin keçmişinə sadıq vətənpərvər ruhda böyüməsi, milli iradəmizin zəfər çaldığı o tarixi gününün anlamını dərk etməsidir.

Tədbirdə çıxışlar zamanı qeyd edilib ki, 32 il öncə, 1990-cı il yanvarın 20-nə keçən gecə doğma Vətəninin, xalqının azadlığını, şərəf və ləyaqətini hər şeydən uca tutan vətənpərvər Azərbaycan övladları şəhidlik zirvəsinə ucaldılar. Sovet qoşunlarının Azərbaycanda törətdiyi qanlı qırğından uzun illər keçməsinə baxmayaraq, xalqımız o dəhşətli günlərin ağrı-acısını unutmur. Vətənin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş qəhrəman şəhidlərimizin uyudurları Şəhidlər xiyabanı xalqı-

mızın and yerinə çevrilib. Hər il on minlərlə insan bu məkanı ziyarət edərək əbədiyaşar şəhidlərimizin xatirəsini ehtiramla anırlar.

Təhsil Nazirliyinin 2 nömrəli Uşaq-gənclər inkişaf mərkəzi şagirdlərinin hazırladığı

“Azadlığa gedən yolun zirvəsi” adlı bədii kompozisiya təqdim edilib.

Sonra tədbir iştirakçıları “EDUGrta” və “Lider Land” kursları şagirdlərinin (6-17 yaş) rəsm əsərlərindən ibarət sərgi ilə tanış olublar. Sərgi-

də 18 əl işi nümayiş olunub. Rəsmlərdə müəlliflərin vətəninə, tarixinə bağlılığı öz təzahürünü tapıb.

Hər bir rəsm əsərinin müəllifinə təşəkkürnamə və muzey tərəfindən çap edilmiş 20 Yanvar kataloqu bədiyyə edilib.

BXA şagirdlərinin şeir və rəqs kompozisiyaları

Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının (BXA) tam orta təhsil pilləsinin rəhbəri Xatirə Tahirovanın təşkilatçılığı ilə 20 Yanvar faciəsinin 32-ci ildönümünə həsr edilmiş tədbir keçirilib.

Tədbirdə BXA-nın bədii rəhbəri, rektor vəzifəsini müvəqqəti icra edən, Əməkdar artist Nailə Məmmədova, elm və yaradıcılıq işləri üzrə prorektor Elmira Pənəhova, xarici əlaqələr üzrə prorektor, Xalq artisti Təranə Muradova, tədris işləri üzrə prorektor vəzifəsini müvəqqəti icra edən Yeganə Təpdiqova, tam orta təhsil pilləsinin direktoru Bəşarət Hüseynova, BXA-nın elmi katibi Həbibə Məmmədova və akademiyanın müəllim-tələbə heyəti iştirak edib.

Xatirə Tahirova 20 Yanvar faciəsi haqqında söz açıb, həmin günü Azərbaycanın tarixində azadlığa, müstəqilliyə gedən yolun başlanğıcı adlandırıb. Sonra BXA-nın tam orta təhsil pilləsi

şagirdlərinin ifasında ədəbi-bədii proqram təqdim edilib. “Qərənfilin göz yaşları”, “Ruhlar danışır”, “Ana torpaq və qərənfilin söhbəti” mövzularında şeir və rəqs kompozisiyaları nümayiş etdirilib.

Rəqs və şeir kompozisiyaları tam orta təhsil pilləsinin müəllimləri İlham Hüseynzadə, Səbiyyə Balakışiyeva, Çinarə Quliyevanın rəhbərliyi ilə hazırlanıb.

Xalqımızın şərəf və qəhrəmanlıq salnaməsi

Respublika Gənclər Kitabxanası silsilə materiallar hazırlayıb

C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası 20 Yanvar faciəsinin 32-ci ildönümü ilə əlaqədar “Xalqımızın şərəf və qəhrəmanlıq salnaməsi” başlığı altında bibliografik icmal, “20 Yanvar – qanlı tarix” adlı virtual və ənənəvi sərgi hazırlayıb.

Bibliografik icmalda xalqımızın azadlıq və müstəqillik uğrunda mübarizə tarixinin şanlı səhifəsi olan 20 Yanvar haqqında ulu öndər Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyevin fikirlərindən sitatlar, “20 Yanvar faciəsi tariximizin şərəf və qəhrəmanlıq səhifəsidir” adlı giriş sözü və mövzuya dair Azərbaycan, rus, ingilis və türk dillərində 44 adda kitab haqqında məlumatlar yer alıb.

Virtual sərgidə 14 adda kitab və onların qısa annotasiyası, 20 Yanvar faciəsinə dair fotolar, faciənin səbəbləri və nəticələri haqqında qısa məlumatlar, faktlar təqdim olunub. Eyni zamanda kitabxananın “Tarixdə bu gün” rubrikası 20 Yanvar hadisələrinə həsr edilib.

Materiallarla kitabxananın sosial şəbəkə hesablarından tanış olmaq olar.

Nizami Kino Mərkəzində

“Silahdaşlar” filmi nümayiş olunub

Nizami Kino Mərkəzindən bildirilib ki, 20 Yanvar – Ümumxalq Hüzün Günü ilə əlaqədar repertuarda müvafiq dəyişiklik edilib.

20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsi “Silahdaşlar” filmi nümayişi ilə anılıb. “Salnaməfilm” studiyasının əməkdaşları tərəfindən lentə alınan sənədli film yanvarın 20-də iki seansda – saat 12:00 və 15:00-da təqdim edilib.

Filmin rejissoru Əməkdar incəsənət xadimi Nizami Abbas, ssenari müəllifi Xalq artisti Ramiz Fəteliyevdir. Filmin müəllifləri kino işçilərinin 1990-cı ilin Qanlı Yanvar hadisələri zamanı hansı şəraitdə işlədiklərini göstərməyə çalışıblar. Ekran əsərində 20 Yanvar faciəsindən əvvəl və sonra baş verən hadisələr öz əksini tapıb.

Görkəmli tarixçi və şərqşünas

Mətnşünas-tədqiqatçı kimi formalaşır, Orta əsr farsdillli ədəbiyyatın bilicisi olaraq tanınır.

Araşdırmalarda bildirilir ki, SSRİ EA Şərqşünaslıq İnstitutu görkəmli dövlət xadimi, həkim və alim Fəzlullah Rəşidəddinin “Came əl-təvarix” (“Tarixlər toplusu”) adlı çoxcildlik ensiklopedik əsərinin elmi-tənqidi mətnini hazırlayarkən mətnşünaslıq işlərini Ə.Əlizadəyə həvalə edib və o, bu etimadı doğruldub. Eyni zamanda dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 800 illik yubileyinə hazırlıqla əlaqədar Ə.Əlizadə Azərbaycana dəvət edilir. O, görkəmli şərqşünas Y.Bertelslə Bakıya gəlir və şairin əsərlərinin elmi-tənqidi mətnlərini hazırlayan həmtəbəşçiliq edir. Beləliklə, Ə.Əlizadənin taleyi öz vətəninə bağlıdır. Azərbaycan EA Tarix İnstitutunun baş elmi işçisi kimi fəaliyyət göstərir, 1950-ci ildə isə institutun direktoru təyin edilir.

Ə.Əlizadə 1954-cü ildə tarix elmləri doktoru alimlik dərəcəsi alır. 1955-ci ildə AMEA-nın İctimai elmlər bölməsinin akademik-katibi, 1958-ci ildə isə yeni yaradılan Şərqşünaslıq İnstitutuna direktor təyin olunur. O, 1963-cü ildən ömrünün axırına kimi Azərbaycanda şərqşünaslıq elminin mənbəşünaslıq və mətnşünaslıq sahəsinə rəhbərlik edir. Həmin illərdə Şərqşünaslıq İnstitutunun Mətnşünaslıq və məxəzlərin çapa hazırlanması şöbəsində akade-

mikin rəhbərliyi altında onlarla mühüm mənbənin elmi-tənqidi mətni hazırlanıb çap edilir.

Görkəmli alimin fəaliyyəti əsasən Azərbaycan və Şərq ölkələrinin feodalizm dövründəki iqtisadi və siyasi tarixinin tədqiqi və Orta əsr mənbələrinin elmi-tənqidi mətnlərinin hazırlanması, nəşri istiqamətlərini əhatə edib. O, Azərbaycanda Orta əsr tarixşünaslığının əsasını qoyanlardan biridir. Tədqiqatçı yaradıcılığının ilk dövründə (40-50-ci illər) əsas diqqətini Azərbaycanın monqol dövrü tarixinin araşdırılmasına yönəldir. Azərbaycanda mədənlərin, pul tədaviülünün və s. tarixinə həsr olunmuş məqalələr nəşr etdirir. Həmçinin Elxanilər dövləti (1256-1357) tarixinin ictimai-siyasi dövrləşməsinə müəyyən edir. Elxanilərin Azərbaycandakı torpaq siyasətinə, Şirvanın və

şirvanşahların XIII-XIV əsrlər tarixinə həsr olunan əsərləri ilə yanaşı, Azərbaycan uğrunda Qızıl Orda xanları ilə Elxanilər arasında gedən mübarizəni əks etdirən silsilə tədqiqat əsərləri yazır.

Tarix elmləri doktoru, professor Vaqif Piriyyəv araşdırmasında yazır ki, 1940-cı illərdə Azərbaycanda XIII-XIV əsrlər tarixinin tədqiqi sahəsində yeni elmi məktəb – “Əlizadə məktəbi” yaranıb və zaman keçdikcə inkişaf edib, öz bəhrəsini verib. Alimin 1956-cı ildə nəşr olunmuş “XIII-XIV əsrlərdə Azərbaycanın sosial-iqtisadi və siyasi tarixi” (rus dilində) monoqrafiyası və 60-dan artıq elmi məqaləsi Azərbaycanın eləcə də qonşu Şərq ölkələrinin Orta əsrlər tarixinin öyrənilməsi sahəsində xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Onun rəhbərliyi ilə onlarla elmlər doktoru və elmlər namizədi (fəlsəfə doktoru) yetişib.

Ə.Əlizadə prinsipial tədqiqatçılardan olub, tarixi saxtalaşdırılanlarla heç vaxt barışmayıb. O, erməni tarixçi L.Babayanın 1969-cu ildə nəşr etdirdiyi əsərində Arranın guya erməni torpağı olması ilə bağlı fikirlərini elmi faktlarla təkzib edib. 1276-cı ildə Arranda monqol hökmdarı Abaqa xana qarşı üsyan qaldıranların guya ermənilər olması iddialarına tutarlı cavab verir, erməni alimin yalanını ifşa edir. Akademik üsyançıların başçısının “kəfəne bürünərək Abaqa xanın hüzuruna gəlməsi”ni

erməni tarixçisinin nəzərinə çatdırır və soruşur: “Ermənilər nə vaxtdan ölümlərini kəfəne bürüyüb basdırırlar?”.

Azərbaycan elminin inkişafına mühüm töhfələr verən alimin xidmətləri yüksək qiymətləndirilib. O, 1948-ci ildə Nizami Gəncəvinin “İskəndərnamə” əsərindən “Şərəfnamə” hissəsinin elmi-tənqidi mətninə görə akademik Y.Bertelslə birlikdə SSRİ Dövlət mükafatına, 1978-ci ildə isə məşhur tarixçi, dilçi, filosof Məhəmməd Naxçıvanının (1245-1328) “Dərcələri müəyyənləşdirməkdə katibin göstərişləri” (“Dəstur əl-katib fitəyin əl-məratib”) əsərinin elmi-tənqidi mətninə görə respublika-nın Dövlət mükafatına layiq görüldü. 1960-cı ildə isə ona “Əməkdar elm xadimi” fəxri adı verilib. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, 1948-ci ildə verilən SSRİ Dövlət mükafatı Sovetlər Birliyində mətnşünaslıq sahəsində təqdim edilən ilk mükafat olub. Məşhur şərqşünas, akademik İ.Kraçkovski Ə.Əlizadəyə göndərdiyi təbrik məktubunda yazıb: “Mən ələlxüsus ona şadlanıram ki, bu yüksək mükafat həmişə qəlbimə yaxın olan mətnşünaslıq işinə görə verilməşdir...”.

Ə.Əlizadə şərqşünasların Münxen, Moskva, Tehran, Ankara, Varşava, Təbriz qurultaylarının və başqa elmi toplantıların iştirakçısı olub. Azərbaycan tarix elminin yenilik və nailiyyətlərini dünya alimlərinin diqqətinə çatdırıb.

Akademik Əbdülkərim Əlizadə 3 dekabr 1979-cu ildə Bakıda vəfat edib.

Savalan Fərəcov

Ötən əsrin birinci yarısında elmin keşməkeşli yollarında inamlı addımlar atan, tarix və şərqşünaslıq elmimizə töhfələr verən görkəmli alimlərimizdən biri də tarix elmləri doktoru, akademik Əbdülkərim Əlizadədir. Alim ölkəmizdə mətnşünaslıq elmi məktəbi yaradanlardan hesab olunur.

Əbdülkərim Əli oğlu Əlizadə 11 yanvar 1906-cı ildə Bakının Bilgəh kəndində dünyaya göz açıb. Kiçik ikən ailəsi İrana köçür, uşaqılıq illəri Tehran şəhərində keçir. Əbdülkərim burada ibtidai təhsil alır, fars dili ilə yanaşı ərəb dilini də öyrənir. 1918-ci ildə ailə Bakıya qayıdır. O, orta məktəbi, 1926-cı ildə isə fəhlə fakültəsini bitirir. 1927-ci ildə Leningrad (Sankt-Peterburq) Şərqşünaslıq İnstitutuna qəbul olunur. 1930-cu ildə təhsilini başa vurduqdan sonra şəhərdəki Maddi Mədəniyyət Tarixi Dövlət Akademiyasının aspiranturasında oxumağa başlayır.

Gənc tədqiqatçı Orta əsr farsdilli məxəzlərlə tanış olur. Cüveyni, Fəzlullah Rəşidəddin, Vəssaf, Həmdullah Qəzvini, Şərəfəddin Əli Yəzdi və başqa alimlərin əsərlərini araşdırır. Eyni zamanda Sənt-Peterburq Dövlət Universitetinin Şərqşünaslıq fakültəsində fars dilindən dərs deyir. Şəhərin elmi mühiti gənc alimin karyerasında həlledici rol oynayır. O, bu elm ocağında V.Bartold, İ.Kraçkovski, İ.Meşşaninov, N.Marr, S.Malov, A.Samoyloviç, V.Struve kimi şərqşünas alimlərdən çox şey öyrənir.

Mədəniyyət Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, "Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri" QSC, Xətai Rayon İcra Hakimiyyəti, Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası, Bakı Dövlət Sirkı və Xətai Sənət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə "Şuşa ili" çərçivəsində "Xatirələr-də qalan oyuncaqlar" adlı uşaq yaradıcılıq müsabiqəsi elan edilib.

Müsabiqə uşaqılıq duyğularını, xatirələrini yaşatmaq məqsədilə keçirilir. Oyuncaqlar sadəcə, əyləncə obyektı deyil. Uşaq ətraf dünyanı öyrənməyə başlayan zamanı oyuncaqlar onun yol-daşı, köməkçisi və hətta "müəlimi" olur.

UŞAQ YARADICILIQ MÜSABİQƏSİ

Xatirələrdə qalan oyuncaqlar

Uşaq vaxtı ən çox sevdiyi-niz və arzuladığınız oyuncağın rəsmi-ni çəkməklə və ya istədiyiniz materialdan (metal, gil, ağac, kağız, plastilin, parça) maketini hazırlamaqla müsabiqəyə qatılmaq olar. Müsabiqədə iştirak üçün yaş məhdudiyyəti yoxdur.

Müsabiqəyə Xətai Sənət Mərkəzi "Facebook" qrupuna daxil olub, təqdim edəcəyiniz əsərin fotosu ilə bərabər müəllifin adı, soyad, təvəllüd, təhsil aldığı məktəb və əlaqə nömrəsini yerləşdirməklə 2022-ci il fevralın 10-dək qatılmaq mümkündür.

Müsabiqəyə hər müəllif bir əsər təqdim edə bilər. İlk turdan

keçmiş müəlliflərin əsərləri sərgidə nümayiş olunmaq üçün Xətai Sənət Mərkəzinə dəvət olunacaq. Əsəri sərgidə nümayiş olunan müəlliflər sertifikatla və fəal tədris mərkəzləri (dərnək, incəsənət məktəbi və s.) təşəkkürnamə ilə təltif olunacaq.

Müsabiqənin sərgisi Xətai Sənət Mərkəzində keçiriləcək. Sərgidən seçilmiş əsər müəlliflərinin Bakı Dövlət Sirkində də sərgisi təşkil olunacaq.

Müsabiqənin media dəstəçiləri sırasında "Mədəniyyət" qəzeti də var. Ətraflı məlumatı Xətai Sənət Mərkəzinin sosial şəbəkə hesablarından əldə etmək olar.

Kitabxanalar "Şuşa ili"ndə: metodiki tövsiyələr

Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə elan olunan "Şuşa ili"ndə, sözsüz ki, Azərbaycan mədəniyyətinin paytaxtı olan bu qədim şəhərimiz haqqında tarixi və ədəbi-bədii materialların təbliği də xüsusi diqqət kəsb edəcək.

Şuşanın Azərbaycan xalqı üçün tarixi əhəmiyyətini, yüksək mədəni-mənəvi dəyərinin böyüməkdə olan nəsələ aşılanması kitabxanalardan yeni yanaşmaların axtarış və tətbiqini tələb edir. Bu işdə oxucuları mütlaiyyə cəlb etmək üçün kitabxanalar öz qarşısına dəqiq məqsəd və vəzifələr qoymalıdır. "Şuşa ili"ndə kitabxanaların görə-yi işlər Şuşa və ümumiyyətlə, Qarabağ haqqında hər bir kəsə tariximiz, ədəbiyyatımız, xalqımızın mədəni-etnik dünyagörüşü kontekstindən tanış olmağa imkan yarada bilər.

Bununla əlaqədar bütöv layihə və proqramlar vasitəsilə qarşılıqlı və maraqlı tədbirlərin işlənilib hazırlanması çox vacibdir. Belə tədbirlərin sırasında kitab sərgiləri, kitab müzakirələri, sual-cavab gecələri, musiqili ədəbi gecələr, bibliografik icmalar, kitab təqdimatları, görüşlər, oxucu konfransları, yaddaş günləri, dəyirmi masalar və s. mühüm yer tutur. Foto və kitab sərgilərindən, məruzələrdən və s. bu kimi ənənəvi formalardan faydalı şəkildə istifadə edilməli, tədbirlərin keyfiyyətli və məzmunlu olmasına fikir verilməlidir. Məsələn, "Şuşa Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı kimi", "Şuşanın tarixi və me-

marlıq abidələri" və d. sərlövhəli kitab sərgilərinin, "Qarabağın mirvarisi", "Şuşada ədəbi məclislər" kimi bir çox oxucu konfranslarının keçirilməsinin mövzu ilə bağlı əhəmiyyətli məsələlərin təbliğində və araşdırılmasında mühüm rol olar.

Şuşa ilə bağlı oxucuların bədii və elmi kütləvi ədəbiyyatla işləməsinə xüsusi diqqətin verilməsi də vacibdir. Məsələn, oxucuların M.F.Axundzadənin "Müsyö Jordan və dərviş Məs-təli şah", Ə.Haqqverdiyevin "Xortdanın cəhənnəm məktubları", Y.V.Cəmənzəminlinin "Qan içində", S.Vurğunun "Vaqif", İ.Əfəndiyevin "Xurşudbanu Natəvan", Ç.Qacarın "Köhnə Şuşa", Azərbaycanın tarixi cəhətdən ən qədim bölgələrindən olan Qarabağ xanlığının və onun mərkəzi Şuşanın siyasi, iqtisadi və mədəni tarixini öyrənən "Qarabağnamələr"i, Y.Mahmudovun "Şuşa-Pənahabad", B.Bağırzadənin "Şuşa", Y.Hüseynovun "Şuşa salnaməsi" və d. nəşrlər-

lə tanış edilməsi yaxşı olardı. Tədbirlərin səmərəliliyini artırmaq üçün kiçik formalı nəşrlərdən –bukletlərdən, ədəbiyyat siyahılarından istifadə etmək yerinə düşərdi.

Oxuculara axtardığı materialları asanlıqla tapmaqda güşəli çox mühüm rol oynayır. Burada müvafiq kartoteka, qəzet, jurnal materialları, tövsiyə ədəbiyyat siyahıları, mövzuya uyğun bir sıra sənədlər və şəkllər də öz əksini tapır.

Plakatlər mövzuya dair bədii və tarixi, elmi-kütləvi ədəbiyyatın əyani təbliğinə kömək edir. Plakatlər həm oxuculara istiqamət verir, həm də seçilmiş ədəbiyyat haqqında onlarda müəyyən təsəvvür yaradır. Bu mövzuda oxucuların müfəssəl məlumat almalarına kömək etmək üçün informasiya günləri və həftələrinin, oxucu günlərinin də özünəməxsus yeri var.

Şuşa ilə bağlı təqdim olunan bütün materialların hazırlanan elektron məlumat bazalarında

əksi də çox mühümdür. "Şuşa şəhərinin tarixi", "Xarıbülbül", "Qədim Şuşa və şuşalılar" və s. məlumat bazalarının yaradılması və internet şəbəkəsində yerləşdirilməsi həm oxuculara ətraflı məlumat verər, həm də çoxlu sayda oxucunu kitabxanaya cəlb edə bilər.

Mövzu ilə bağlı bloq-şəbəkələrin yaradılması və burada qoyulan maraqlı, rəngarəng yazılar resurs istifadəçilərinin diqqətini cəlb edir. Sosial şəbəkələrdə belə məlumatların yerləşdirilməsi də məqsədəuyğundur.

"Biz Şuşa haqqında oxuyuruq" adlı ədəbiyyat marafonunun keçirilməsi, marafon çərçivəsində ucadan oxu, kitabın elektron təqdimatı, müəlliflərlə görüş və s. təşkil etmək olar. Kitabxanalar daha bir təbliğat üsulundan – fləşmobdan istifadə etməklə Şuşa və Qarabağın tarixi ilə bağlı ədəbiyyata marağı artırabilir. "Xarıbülbül", "Şuşanın dağılır", "Şuşanın gerbi" və d. mövzularda fləşmobların keçirilməsi mümkündür.

Vətəne məhəbbət hisslərinin, vətənpərvərlik tərbiyyəsinin formalaşdırılmasında mühüm rol oynayan tədbirlər özündə zəngin tərbiyəvi potensial daşıyır. "Şuşa ili"ndə kitabxanaların keçirəcəkləri tədbirlər də eyni zamanda Vətən torpağı uğrunda həyatından keçən qəhrəmanların əziz xatirəsinin yaşadılmasına, ölkəmizin şanlı tarixinə görə fəxarət hissinin aşılanmasına bir vəsilədir.

Cəmilə Səmədova
Səbail rayon MKS-nin
şöbə müdiri

"Borçalıdan Şuşaya gedən yol"

44 günlük müharibədə Azərbaycan Ordusunun əldə etdiyi şanlı Qələbəyə həsr olunmuş növbəti kitab işıq üzü görüb. "Borçalıdan Şuşaya gedən yol" adlanan kitabda ikinci Qarabağ müharibəsində iştirak etmiş Borçalı əsilli Azərbaycan vətəndaşları olan şəhid və qazilərimizin şanlı döyüş yolundan bəhs olunur.

Kitabda 200 nəfərdən çox əsgər-zabitin həyat və döyüş yolundan söz açılır. Onlardan 12 nəfəri şəhidlik zirvəsinə ucalıb.

Knyaz Musayevin kitabə yazdığı ön sözdə də vurğulandığı kimi, bu yazılar ilk baxışda sadəcə, avtobiografik məlumatlardan ibarət olsa da, hər birinin arxasında bir insan taleyi var. Bu yazıları oxuduqca qəhrəman Azərbaycan əsgərinin obrazı gözələrimiz önündə öz əzəməti ilə bir daha canlanır, harada doğulmasından asılı olmayaraq, igidlərimizin cəsurluğu, şücaəti və Vətən sevgisi qəlbimizi qürurla doldurur.

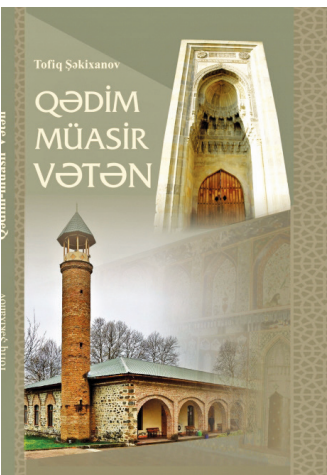
"Elm və təhsil" nəşriyyatında işıq üzü görmüş kitabın müəllifi Əməkdar mədəniyyət işçisi Musa Nəbioğlu, redaktoru Mahal Tükənlidir.

Tanınmış memarın kitabı çapdan çıxıb

Tanınmış bərpəçi-memar, Beynəlxalq Memarlıq Akademiyasının professoru, Prezident fəxəuəddüsu Tofiq Şəxicanovun "Qədim – müasir Vətən" adlı kitabı işıq üzü görüb.

Kitabda memarın həyatından, mütəxəssis və ziyalı kimi formalaşmasından, memar və bərpə işinin bilicisi kimi geniş fəaliyyətindən bəhs olunur. Həmçinin Tofiq Şəxicanovun müxtəlif vaxtlarda qələmə aldığı aktual mövzu-lar məqalələr də yer alıb. Kitab memarlar, tələbələr və geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulub.

Elmi redaktoru Əməkdar memar, professor Elbay Qasımsadə, rəyçiləri memarlıq üzrə elmlər doktoru, professor, AMEA Memarlıq və İncəsənət İnstitutunun elmi işçisi Rayihə Əmənzadə və memarlıq üzrə elmlər doktoru, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin professoru Səbinə Hacıyeva, mətn redaktoru Şövkət Səlimov olan kitab "Bir

daha tarixi-memarlıq abidələrimizdən" və "Ana vətənim Qəbələ" adlı iki hissədən ibarətdir.

Nəşrin birinci hissəsinə-də girişdən sonra müəllif bərpə memarlığının problemləri və bunlardan çıxış yollarına həsr olunmuş "Tarixi-memarlıq abidələri, onların mə-nəşyi, yaranma səbəbləri, sinifləri", "Daşınmaz və daşınan abidələr", "Abidələrin əhəmiyyət dərəcələrinə görə bölgüsü", "Abidələrin aşkarlanması, öyrənilməsi, mühafizəsi və bərpası barədə" yazıları verilib.

T.Şəxicanovun "Memar" elmi, analitik-informasiya jurnalının ayrı-ayrı nömrələrində dərc edilmiş silsilə məqalələri bərpə memarlığı ilə məşğul olan mütəxəssislər, memar tələbələr və bu sahəyə maraq göstərən oxucular üçün maraqlı olacaq.

Nəşrin ikinci hissəsində müəllif boyabaşa çatdığı qədim Qəbələ rayonunun tarixi, təbiəti, memarlıq abidələri və s. haqqında söz açır.

Xatirə təqvimi

22–25 yanvar

Azərbaycan

22 yanvar 1892 – Gökəmlı boyakar və qrafika ustası Bəhrüz Şirəli bəy oğlu Kəngərli (1892 – 7.2.1922) Naxçıvanda anadan olub. Əsərlərində Vətənin gözəlliklərini ("Gecə mənzərəsi", "İlan dağı" və s.) tərənnüm edib. "Qaçqınlar" silsiləsi (1918-1921) ermənilər tərəfindən tarixi yurdlarından qovulan soydaşlarımızın taleyinin bədii inikasidir.

22 yanvar 1926 – Nasir, publisist, tərcüməçi Məmmədza Abdulla oğlu Afizet (Mərəndi; 1926-1995) anadan olub.

22 yanvar 2018 – Əməkdar mədəniyyət işçisi, aşiq Xanmusa Musaxan oğlu Musayev (1922-2018) vəfat edib.

23 yanvar 1878 – Əməkdar artist, teatr xadimi, rejissor Yunis Nuri (Yunis Hacı Süleyman oğlu Süleymanov; 1878 – 5.1.1950) İrəvanda doğulub. İrəvan Azərbaycan Dövlət Dram Teatrının yaradıcılarından biri olub.

23 yanvar 1927 – Xalq artisti, tanınmış rəqqas Böyükəğa (Mirməmməd) Mirəcəfər oğlu Məmmədov (1927 – 17.1.2017) anadan olub. Filarmoniyanın Mahni və Rəqs Ansamblının solisti olub. "Cü-cələrim" rəqs ansamblına rəhbərlik edib.

23 yanvar 1935 – Şair, dramaturq Cahangir Atakışi oğlu Məmmədov (1935-2008) anadan olub. "Həyatım mənim, həyatım mənim", "Məsmə xala dayımdır", "www.fərzəli-kef.com" pyeslərinin müəllifidir.

23 yanvar 1941 – Əməkdar incəsənət xadimi Elşad Heybət oğlu Quliyev (1941 – 27.5.2008) Cəlilabad şəhərində anadan olub. 1983-1990-cı illərdə Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsinin sədri işləyib. Sənədi filmlərin ssenari müəllifidir.

23 yanvar 1946 – Əməkdar incəsənət xadimi, bəstəkar Həsən-ağa Əfrasiyab oğlu Adıgözelzadə (1946 – 29.4.2018) anadan olub.

23 yanvar 1949 – Əməkdar artist, tarzan Həmid Şamil oğlu Vəki-lov (1949-2020) Bakıda doğulub. Azərbaycan Milli Konservatoriya-sının professoru olub.

24 yanvar 1905 – Ədəbiyyatşünas alim Məmmədkazım Ələkbərli (1905-1938) Dərbənd şəhərində anadan olub. BDU-nun rektoru, Azərbaycan Yazıçılar İttifaqı idarə heyətinin ilk sədri olub. Repressiya qurbanıdır.

24 yanvar 1909 – Xalq artisti, professional təhsil almış ilk azərbaycanlı dirijorlardan Əşrəf Həsən oğlu Həsənov (1909 – 9.8.1983) Şəkidə anadan olub.

24 yanvar 1921 – Əməkdar incəsənət xadimi, rəssam Eyyub Əliəğa oğlu Məmmədov (1921 – 27.8.1994) Bakıda anadan olub. Ə.Əzimzadə adına Dövlət Rəssamlıq Məktəbində müəllim, direktor (1965-1975) işləyib.

24 yanvar 1922 – Aşıq Şakir (Şakir Şahverdi oğlu Hacıyev; 1922 – 10.4.1979) anadan olub.

25 yanvar 1887 – Yazıçı, ədəbiyyatşünas, pedaqoq Seyid Hüseyn (Hüseyn Mirkazım oğlu Sadıqzadə; 1887 – 6.1.1938) Bakıda doğulub. Bu gün də bədii tərəvətini saxlayan maraqlı hekayələrin müəllifidir. Repressiya qurbanı olub.

25 yanvar 1984 – Gökəmlı teatr və kino aktyoru, Xalq artisti Məmmədza İsa oğlu Şeyxzamanov (4.8.1915 – 1984) vəfat edib. Akademik Milli Dram Teatrında, kinoda ("Bir qalının sirri", "Nəsimi", "Əhməd haradadır?", "Tütək səsi" və s.) yaddaqalan obrazlar yaradıb.

Dünya

22 yanvar 1729 – Alman klassik ədəbiyyatının banisi, dramaturq, incəsənət nəzəriyyəçisi Qothold Efraym Lessinq (Gotthold Ephraim Lessing; 1729-1781) anadan olub.

22 yanvar 1788 – İngilis şairi Corc Qordon Bayron (George Gordon Byron; 1788 – 19.4.1824) anadan olub.

22 yanvar 1898 – Rus rejissoru, kino nəzəriyyəçisi Sergey Mixaylovic Eyzenşteyn (1898-1948) anadan olub.

23 yanvar 1783 – Fransız yazıçısı, XIX əsrdə realist roman janrının banilərindən biri Anri Mari Stendal (Marie-Henri Beyle – Stendhal; 1783-1842) anadan olub. "Qara və qırmızı", "Parm sakini" və s. romanların müəllifidir.

23 yanvar 1930 – Sent-Lusiya (Karib dənizində ada-dövlət) şairi və dramaturqu, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı laureatı (1992) Derek Elton Volkot (Derek Alton Walcott; 1930 – 17.3.2017) anadan olub. 70-ci illərdə ABŞ-a köçüb.

23 yanvar 1989 – İspan sürrealist rəssamı Salvador Dali (Salvador Felipe Jacinto Dali i Domenech; 11.5.1904 – 1989) vəfat edib.

24 yanvar 1732 – Fransız dramaturqu Pyer Bomaşşe (Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais; 1732-1799) anadan olub. "Sevil-yə bərbəri", "Fiqaronun evlənməsi" komediyalarının müəllifidir.

24 yanvar 1776 – Alman yazıçısı Ernst Teodor Vilhelm Amadey Hofman (Ernst Theodor Amadeus Hoffmann; 1776-1822) anadan olub. "Birələr hökmdarı" romanı, "Şelkunçik və şıanlar kralı" nağılı (P.Çaykovski nağılı əsasında "Şelkunçik" baletini yazıb) və s. əsərlərin müəllifidir.

25 yanvar 1759 – Şotland şairi Robert Berns (Robert Burns; 1759 – 21.7.1796) anadan olub. Şairin şərəfinə 25 yanvar Şotlandiyada milli bayram kimi qeyd olunur.

25 yanvar 1938 – Rus şairi və müəllif mahnılarının ifaçısı, aktyor Vladimir Semyonoviç Visotski (1938 – 25.7.1980) anadan olub.

Hazırladı: Vüqar Orxan

Elmi konfranslar keçiriləcək

Qarabağın tarixi-mədəni irsi

Bu ilin noyabrında AMEA-nın Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin təşkilatçılığı ilə "Qarabağın tarixi-mədəni irsi" mövzusunda respublika elmi konfransı keçiriləcək.

Muzeydən bildirilib ki, tədbir Prezident İlham Əliyevin 2022-ci ilin "Şuşa ili" elan edilməsi haqqında sərəncamına uyğun olaraq təşkil ediləcək.

Konfrans üçün məruzələr iyunun 1-dək nargiz.aliyeva.52@mail.ru və behmen_76@mail.ru e-poçt ünvanlarına göndərilməlidir.

Tədbir Qarabağın maddi-mənəvi irsi və muzeylər, Qarabağ abidələri, Qarabağ muzeyləri, Qarabağın görkəmli ziyalları, Qarabağ irsinin muzey kolleksiyalarında təbliği məsələləri, Qarabağda müasir dövrdə aparılan mədəni quruculuq işləri və digər mövzuları əhatə edəcək.

Natəvan və Azərbaycan qadınının ədəbi-mədəni mübarizələri

AMEA-nın Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyində "Xan qızı Natəvan və Azərbaycan qadınının ədəbi-mədəni mübarizələri" mövzusunda keçiriləcək beynəlxalq elmi konfransa məqalə qəbulu davam edir.

Muzeydən bildirilib ki, məqalə qəbulu aprelin 15-dək aparılır. Konfrans "Xurşudbanu Natəvanın mühtiti, həyatı, ədəbi-mədəni irsi", "Azərbaycanda və Yaxın Orta Şərqdə ədəbi və musiqili məclislər ənənəsi", "Qarabağın ədəbi-mədəni irsi bölgədə və Azərbaycan ətrafında cərəyan edən tarixi ictimai-siyasi proseslərin kulturoloji salnaməsi kimi", "Tarixi məzmunlu "Qarabağname"lər və ədəbi abidələrdəki Qarabağ həqiqətləri", "Yaxın və Orta Şərq ədəbi-mədəni mühtiti və tarixi-siyasi proseslərdə yaradıcı və ictimai fəal qadınların yeri", "Milli dövlətçilik ənənələri kontekstində Azərbaycan xanlıqları və Qarabağ xanlığı" mövzularını əhatə edir.

Natəvanın 190 illik yubileyinə həsr olunan beynəlxalq elmi konfrans iyunun 14-də keçiriləcək.

TÜRKSOY-un “Nizamini oxuyaq” kitab-albomu Xorvatiyada da təqdim olunub

Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı – TÜRKSOY-un və Azərbaycanın Xorvatiyadakı Səfirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə Zaqrebə də dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyinə həsr edilmiş kitab-albomun təqdimatı keçirilib. “Nizamini oxuyaq” kitab-albomu ötən il TÜRKSOY-un layihəsi əsasında ərsəyə gəlib.

Xorvatiya Mədəniyyət Cəmiyyətində təşkil olunan tədbirdə çıxış edən TÜRKSOY-un Baş katibi Düsen Kaseinov Azərbaycanın ədəbi güneşi Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyi münasibətilə ingilis dilində hazırladıqları bədii albomun Bakıda, Bışkekə, Nur-Sultanda, Vyanada və bir neçə gün əvvəl Belqradada təqdimatını keçirdiklərini diqqətə çatdırıb. Baş katib nəşr haqqın-

da məlumat verib. Vurğulayıb ki, TÜRKSOY Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətlərinin təbliğində yaxından iştirak edir.

Azərbaycanın Xorvatiyadakı səfiri Fəxrəddin Qurbanov Nizami Gəncəvinin ümumilikdə dünya ədəbiyyatının dahi simalarından biri olduğunu deyib.

Qeyd edib ki, Azərbaycan şairinin yaşadığı dövrdən əsrlər sonra Türk dünyasının, eləcə də Yaxın Şərq coğrafiyasının mütəfəkkirləri onun əsərlərindən ilhamlanaraq gözəl yaradıcılıq nümunələri ortaya qoyublar.

Tədbirdə çıxış edən Xorvatiyanın sabiq Prezidenti, Nizami

Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi İdarə Heyətinin üzvü İvo Yosipoviç mütəfəkkir şairin humanizm ideyaları, ədalətli cəmiyyət barədə fikirlərinin Avropa filosofları tərəfindən də təbliğ olunduğunu vurğulayıb. Qeyd olunub ki, Nizami Gəncəvinin əsərlərinin əlyazmaları bu gün dünyanın aparıcı kitabxanalarında və muzeylərində saxlanılır.

Tədbir iştirakçıları Nizami Gəncəviyə həsr edilən sərgi ilə tanış olublar.

Təqdimatda azərbaycanlı sənətkarlar – Əməkdar artistlər İlham Nəzərov (kontratenor), Sahib Paşazadə (tar), eləcə də Qazaxıstandan Əminə Maşkeyeva (piano), Yerassıl Xamitin (skripka) ifasında Nizaminin şeirlərinə bəstələnmiş musiqilərdən ibarət konsert proqramı da böyük maraqla qarşılanıb.

Mehparə Sultanova
Ankara

Ümumxalq Hüzün Günü müxtəlif ölkələrdə qeyd edilib

əvvəlki səh. 1-də

Mərasimdə 20 Yanvar faciəsinə həsr edilmiş sənədli film nümayiş etdirilib.

Sonra Frederik Şopen Beynəlxalq Piano Festivalının laureatları Mateuş Kşijovski və Aqneşka Korpita tərəfindən fortepianoda Azərbaycan bəstəkarları və F.Şopenin əsərlərindən ibarət konsert proqramı təqdim olunub. Konsertin TVP ictimai telekanalı tərəfindən çəkilişi həyata keçirilib.

Qonaqlar 20 Yanvarı əks etdirən fotolardan ibarət sərgi ilə tanış olub və ehsan süfrəsinə dəvət ediliblər.

Türkiyənin müxtəlif şəhərlərində Azərbaycan xalqının milli suverenlik uğrunda mübarizəsinin qəhrəmanlıq səhifəsi olan 20 Yanvarın 32-ci ildönümünə həsr olunmuş mərasimlər keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Qarsdakı Baş Konsulluğunun dəstəyi ilə Qars Qafqaz Universitetində təşkil olunan tədbirdə baş konsul Nuru Quliyev, Qafqaz Universitetinin Ədəbiyyat fakültəsinin müəllimi Könül Quliyeva, hakim Ədalət və İnkişaf Partiyasının Qars vilayət təşkilatının sədri Adem Çalkın çıxış ediblər.

Samsun 19 May Universitetində 20 Yanvar faciəsinin 32-ci ildönümünə həsr olunmuş anım mərasimi keçirilib. Türkiyədəki səfirliyimizin dəstəyi ilə Samsun

Azərbaycan Tələbələr Təşkilatı tərəfindən keçirilən mərasimdə universitetin müəllim və tələbələri iştirak ediblər.

Azərbaycanın İrandakı Səfirliyi 20 Yanvar – Ümumxalq Hüzün Günü ilə əlaqədar anım tədbiri keçirib. İran ictimaiyyətinin və kütləvi informasiya vasitələri nü-

mayəndələrinin də qatıldığı tədbirdə səfirlikdə təşkil olunmuş “Şəhidlikdən müstəqilliyə” adlı fotosərgiyə baxış keçirilib, 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinə hazırlanmış lövhənin önünə çiçəklər qoyulub.

Səfir Əli Əlizadə çıxışında tarixə qanlı, eyni zamanda şanlı hərlərlə yazılmış 20 Yanvarın Azərbaycan xalqının mübarizliyini, məğrurluğunu nümayiş etdirdiyini vurğulayıb. Bildirib ki, həmin gün Azərbaycan şəhidləri, mərd oğulları və qızları hesabına öz müstəqillik adını yenidən tarixə yazdığı gün kimi qəbul olunur.

Mərasimdə İranın tanınmış mədəniyyət işçisi, “Xoca” və “Qanlı Yanvar” filmlərinin prodüseri Əyyub Daneşvər Azərbaycan xalqına qarşı sovet rəhbərliyinin ədalətsiz mövqeyindən danışıb.

Azərbaycan Respublikasının Təbrizdəki Baş Konsulluğunda 20 Yanvara həsr olunmuş fotosərgi açılıb. Tədbirdə İranın Şərq

Azərbaycan valliyyəsinin, Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmiləri, Türkiyənin Təbrizdəki baş konsulu da iştirak ediblər. Ölkəmizin baş konsulu Əliyənnağı Hüseynov 20 Yanvar faciəsinin səbəb və nəticələrindən danışıb.

Azərbaycanın Ukraynadakı Səfirliyində 20 Yanvar faciəsi qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib.

Səfirliyin əməkdaşı Təranə Sadıqova faciənin xronologiyası barədə məlumat verdikdən sonra Qanlı Yanvara həsr olunan sənədli film nümayiş etdirilib.

Səfir Elmira Axundova çıxış edərək bildirib ki, 20 Yanvar Azərbaycan xalqının milli iradəsinin əylməzliyinin rəmzidir. 20 Yanvar faciəsinin törətməklə Sovet rəhbərliyi Azərbaycan xalqının iradəsini və qürurunu sındırmaq istəyirdi, lakin buna nail ola bilmədi.

Sonra Ukrayna Azərbaycanlıları Radasının həmsədri Oleq Krapivin, Ukraynalı Ziyalıları Assambleyasının sədri, tarix elmləri doktoru Fərhad Turanlı çıxış ediblər.

Ukraynanın Xarkov şəhərində 20 Yanvarın 32-ci ildönümünə həsr olunmuş fotosərgi açılıb. Azərbaycanın Xarkovdakı Fəxri konsulluğu tərəfindən təşkil olunan sərginin açılışına şəhər rəsmiləri, ali təhsil ocaqlarının, Azərbaycan diasporunun nümayəndələri qatılıblar.

Yunanıstanın paytaxtı Afinada fəaliyyət göstərən Qərbi Attika Universitetinin müəllim və tələbə heyətinin iştirakı ilə 20 Yanvarın 32-ci ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Universitetin professoru Panayotis Yannakopoulos çıxış edərək 20 Yanvar hadisələrinin Azərbaycan xalqının müstəqillik uğrunda mübarizəsində mühüm tarix olduğunu vurğulayıb.

Ölkəmizin Yunanıstandakı səfiri Anar Hüseynov çıxışında 20 Yanvarın Azərbaycan xalqının müstəqilliyin bərpası yolunda dönüş nöqtəsi olduğunu bildirib. Səfir müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Azərbaycanın keçdiyi yol, Ermənistanın ölkəmizə hərbi təcavüzü, 30 illik işğal və 44 günlük Vətən müharibəsi barədə iştirakçıları məlumatlandırıb.

Xronoqraf

Tarixdə bu gün

Zamanın səhifələrində qalan olaylar, faktlar...

191 il əvvəl...

25 yanvar 1831-ci ildə Polşa torpaqlarında Rusiya imperiyasından ayrılmaq və Polşanın müstəqilliyini bərpa etmək uğrunda üsyan başlandı. Polşa XVIII əsrdə Rusiya ilə Prussiya arasında bölüşdürülmüşdü. Çar I Nikolayın Polşaya göndərdiyi cəza dəstələri üsyanı qan içində boğub, müstəqillik ideyalarını yayan Varşava Universiteti bağlandı.

109 il əvvəl...

23 yanvar 1913-cü ildə Osmanlı İmperatorluğunda saray çevrilişi baş verib. Ənvər bəy və Tələt bəyin rəhbərliklərindən olduğu “İttihat və Tərəqqi” qrupunun həyata keçirdiyi çevriliş nəticəsində Baş nazir (Sadrazam) Kamil paşa istefaya məcbur edilib, hərbi nazir Nazım paşa öldürülüb. Hökumətin başına keçən Mahmud Şevket paşa da 11 iyun 1913-cü ildə sui-qəsd nəticəsində öldürüldü. Birinci Dünya müharibəsi ərafəsində saray çəkışmələri Osmanlıni daha da zəiflətdi.

105 il əvvəl...

25 yanvar 1917-ci ildə

Amerika Birləşmiş Ştatları Dənizarmada Krallığının müstəmləkəsi olan Vest-İndia adalarını (indiki Virciniya adaları) 25 milyon dollara satın alıb. Milyonlar xərcləməklə ərazisini genişləndirən ABŞ-ın Karib dənizində sahib olduğu adaların ümumi sahəsi 346 kvadrat kilometr idi.

73 il əvvəl...

25 yanvar 1949-cu ildə sosialist inkişaf yolu seçmiş ölkələrin iqtisadi birliyi – Qarşılıqlı İqtisadi Yardım Şurası (QIYŞ) yaradılıb. Bu barədə birgə sənədə SSRİ, Bolqarıstan, Çexoslovakiya, Polşa, Rumıniya, Macarıstan imza atmışdı. QIYŞ ABŞ-ın Qərbi Avropanı təsir altına almasına (“Marşall planı”) cavab addımı idi. Sonrakı illərdə Albaniya, ADR və Monqolustan da təşkilata qoşuldu. 1990-cı ildə sosialist düşərgəsi ilə bərabər QIYŞ da süqut etdi.

46 il əvvəl...

23 yanvar 1976-cı ildə Parisdə ABŞ-Vyetnam müharibəsinin başa çatmasına dair saziş imzalanıb. Sazişə əsasən, ABŞ qoşunları Şimali Vyetnamdan çıxarılıb.

34 il əvvəl...

25 yanvar 1988-ci ildə Ermənistan SSR-də yaşayan azərbaycanlı əhəlinin kütləvi şəkildə deportasiyası başlanıb. Azərbaycanlı qaçqınların ilk dəstəsi respublikamıza pənah gətirib. 1988-1989-cu illərdə ümumilikdə 230 minə yaxın azərbaycanlı indiki Ermənistan ərazisi olan tarixi ata-baba yurdlarından zorla qovuldu.

21 il əvvəl...

25 yanvar 2001-ci ildə

Azərbaycan Respublikası Avropa Şurasına tamhüquqlu üzv olub. Strasburqda, Avropa Şurasının mənzil-qərargahının qarşısındakı flagştoka Azərbaycanın Dövlət bayrağı qaldırılıb. Mərasimdə Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev iştirak edib.

17 il əvvəl...

25 yanvar 2005-ci ildə Avropa Şurası Parlament Assambleyasında Dağlıq Qarabağ münaqişəsi üzrə məruzəçi Devid Atkinsonun (Britaniya) hazırladığı məruzə üzrə qətnamə qəbul olunub. 1416 sayılı qətnamədə Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxladığı qeyd edilmiş, Ermənistan BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrini (1993) yerinə yetirmək və silahlı qüvvələri işğal olunmuş ərazilərdən çıxarmaq çağırışı yer almışdı. Bu, Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü ilə bağlı Avropa Şurasında qəbul edilən ilk əhəmiyyətli sənəd idi.

Hazırladı: V.Orxan

“Durna çırağı” Triest film festivalında

Azərbaycanlı rejissor Hilal Baydarovun “Durna çırağı” bədii filmi İtaliyada 33-cü Triest Film Festivalının proqramında yer alıb.

21-30 yanvar tarixində keçirilən festivalın məqsədi audiovizual istehsal sahəsində məlumatların yayılması, mütakirə və əməkdaşlığı təşviq etməkdir. Hilal Baydarovun filmi yanvarın 24-də nümayiş olunacaq.

“Durna çırağı” filmində hüquq təhsili olan qızla dörd qadını oğurlamaqda ittiham edilən kişi arasında münasibətdən bəhs edilir. Filmdə Orxan İskəndərli, Elşən Abbasov, Hüseyn Nəsirov, Rəna Əsgərova, Aytəkin Mirişova, Məryəm Nağıyeva, Nigar İsayeva, Səda Həsənova, Kamran Hüseynov və başqaları rol alıblar. Filmin bəstəkarı Kənan Rüstəmlidir.

Qeyd edək ki, film 2021-ci ildə 34-cü Tokio Beynəlxalq Film Festivalında “İncəsənətə töhfəyə görə” xüsusi mükafata layiq görülüb.

Lala

72-Ci “BERLİNALE”

“Qızıl ayı” uğrunda 16 bədii film yarışacaq

Fevralın 10-dan 20-dək Almaniya paytaxtında 72-ci “Berlinale” Beynəlxalq Film Festivalı keçiriləcək. Festivalın əsas proqramına 27 tammetrajlı film (16 bədii, 11 sənədli), “Forum Special” proqramına isə daha 14 tammetrajlı və qısametrajlı film daxildir.

Təşkilatçıların bildirdiyinə görə, “Berlinale” Beynəlxalq Film Festivalı koronavirus məhdudiyyətləri nəzərə alınmaqla adi formata keçiriləcək.

Kinofestivalın saytında məlumat verilir ki, pandemiya ilə əlaqədar “Berlinale” formatını və konsepsiyasını dəyişib. Festival fevralın 10-da “Berlinale Palas”da ənənəvi mərasimlə (qırmızı xalı üzərindən keçid) açılacaq. Açılış mərasimindən sonra fevralın 16-dək müsbəqə xarakterli filmlərin nümayişini keçiriləcək.

“Qızıl ayı” və “Gümüş ayı” mükafatları, həmçinin ən yaxşı tammetrajlı filmə görə GWFF mükafatı və “Berlinale”nin ən yaxşı sənədli film mükafatlarının təqdimatına mərasimi fevralın 16-da olacaq.

Bundan sonra isə fevralın 20-dək bütün “Berlinale” kinoteatrlarında festivalın filmlərinin təkrar nümayişini təşkil olunacaq. Pandemiya şərtlərinə görə “Berlinale” kinoteatrlarının tutumu kəskin şəkildə – 50 faizə qədər azaldılıb.

“Aləmdə səsim var mənəm”

Əzizə Cəfərzadənin yaradıcılığı
Özbəkistanda tanındı

Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin (AMM) layihəsi ilə Xalq yazıçısı, ədəbiyyatşünas alim, professor Əzizə Cəfərzadənin yaradıcılığının təbliği məqsədilə “Aləmdə səsim var mənəm” adlı layihəyə start verilib.

Azərbaycan tarixinin ayrı-ayrı dövrlərində baş vermiş hadisələri, görkəmli şəxsiyyətlərin həyatını öz əsərlərində işıqlandıran yazıçının 100 illik yubileyi münasibətilə tədbirlər keçiriləcək.

Layihə əsasında Əzizə Cəfərzadə yaradıcılığına dair Özbəkistanda tədqiqat materiallarını hazırlanması, Özbəkistanın sayt, qəzet və jurnallarında məqalələrin dərc edilməsi, “Wikipedia” ensiklopediyasında özbək dilində Əzizə Cəfərzadə haqqında bölmənin yaradılması nəzərdə tutulub. Bundan başqa, AMM-in sifarişli ilə tarixi əsərlər müəllifi Əzi-

zə Cəfərzadənin “Bakı–1501” romanının özbək dilinə tərcümə layihəsi həyata keçirilir. Əsəri özbək dilinə tərcüməçi-alim Rüstəm Cabbarov çevirir.

Daşkənddə Əzizə Cəfərzadənin yaradıcılığına dair Azərbaycan-Özbəkistan birgə beynəlxalq konfransının keçirilməsi də nəzərdə tutulur.